

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
4-betűs betű sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Nyitár perit sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

STAUER JÓZSEF

Kedd, február 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Hadüzenet.
- Az Aradmegyei Takarékpénztár közgyűlése.
- Az első köztársasági per.
- Ötszáz aradi munkás kizárása.
- Az ügyvéd orvosi bizonyítványa.
- Aktuális emberek.
- Lévay Lajos báró és Rakovszky István afférja.
- Aerenthal az udvar temetteti el.
- Estély a Lloydban.
- A katolikus-kör műsoros estélye.

Áll a harc.

Arad, február 19

A képviselőház mai ülésén megkezdődött a döntő harc a véderőreform körül. Mintha a fegyverszünet alatt pihenő energiák most, a fegyverek első új összecsapásánál kettős erejük lettek volna, olyan forró, izgalommal teli volt annak hatása alatt a képviselőház.

Khuen-Héderváry miniszterelnök ma az ellenzék két szónokával is fölvetette a bajvívást, — mindenikkel az illetőnek harc módjához képest. Előbb Apponyi Albert gróf szólalt föl, azokban az ismert nemzeti szempontokban rekriminálva, a melyekben mindig ő volt a legsötétebben és a legtöbbremképeket látó. A miniszterelnök tárgyilagosan vette sorra Apponyi észrevételeit; elmondta, hogy hol sikerült azoknak érvényt szerezni; s kifejtette azokkal szemben a maga álláspontját. S mikor Apponyi Albert, aki tudvalevőleg sohase volt valami rendületlen hive a választójog kiterjesztő-

sének, párttaktikából a választóreform kiterjesztését is sürgette, — frappánsul hatott Khuen-Héderváry felelete, hogy a választóreform megvalósítására nézve hajlandó a kormány háttáridőhöz kötni magát.

Ezután Justh Gyula jelentette be, nem első alkalommal, a kéréletlenséget s ezzel kétségen kívül az obstrukciót. A miniszterelnök Justh-nak is válaszolt. Keményen, határozottan, félre nem érthetően. Újból hangsúlyozta, hogy a véderőreformot el kell intézni és azt el is fogják intézni. Ami pedig az obstrukciói etti, — folytatta a miniszterelnök — arról gondoskodni fognak a házszabályok útján, amelyek módot adnak az obstrukció megakadályozására.

A miniszterelnöknek ez a szava bevilágít abba a küzdelembe, amely a magyar parlament legközelebbi jövődjében kifog bontakozni. Ha az ellenzék azt hiszi, hogy folytathatja azt a bábjátékot, amelyet az őszel abbahagyott, amelyivel a képviselőház nővóját névszerint szavazó üres géppé sülyesztette, — hát abban csalódik. A többségnek túlzásba vitt loyaltása, az akkori házelnöknek hosszufonalu türelme, s általában az ellenzék kijózanodásába vetett remény megtúrte ezt a bűnös idő és erő-pazarlást, a parlament tanácskozási és többségi elveinek megcsufolását; ismétlődnie ennek azonban nem szabad. Akkor megtörténhetett; ha most újra folytatnák, ez rendszert szünte jogelvet állapítana meg, amely

örökre, vagy legalább újra meg újra megakaszthatna a parlamenti működést. Erre az ellenzék nem kapott és bizonyára nem is kapna felhatalmazást. Az a többség azonban, amely egyenesen a parlament munkaképességének és állandó békés rendjének biztosítására kapott a nemzetől megbízást, sőt egyenes utasítást, az jogai válialkozhatik, — olyan időpontban, a midőn a körülmények kényszerítik rá, — az obstrukció letörésére.

Ha ők a házszabályok házagaival éltek vissza, s olyan lehetetlenségeket követtek el a házszabályok alapján, a mire a házszabályok megalkotói sohase gondolhattak: most ép a házszabályok szigorú alkalmazása lesz az eszköz, a melylyel az obstrukciót lefegyverezik. Mert kétségtelen: a házszabályokat nem oly célra csinálták, hogy azok révén heteken át, céltalan, üres és idővesztegető szavazásokat rendezzenek; s ha a házszabályok szelleme a rendes parlamenti tanácskozás biztosítását kívánja, hát ennek a szellemnek érvényesülni kell.

Ma a vezérek csaptak össze. A miniszterelnök jelét adta, hogy állja és teljes erővel akarja vivni a harcot, a melynél a többség egy vele a meggyőződés és a harc szívóssága dolgában. Talán már csak az a bizonytalan: hogy az „egyesült” függetlenségi párttal fogják-e a mérközést folytatni, vagy pedig sikerül a Kosuth-pártot eltéríteni az obstrukciótól, a mely egyébként is a Just-párt sza-

Vidéki leányok.

Irta: Büchler Margit.

I.

A korszó majdnem üres volt még és a három leány zavartalanul folytathatta bargas társalgását. Már nyár vége volt, szeptember közepe táján és az ősz ott rezgett anyhén és sápadtan a levegőben. A leányok fehér ruhái elnyitának, lomposnak láterottak és a kalapok virágai szinhszoyottan, baldokolva estek széjjel.

Ez a három leány volt ennek a kisvárosi társadalomnak minden szereplője, félig művelt újsághirekből és ritkán odavetődő színtársulatok darabjaiból s lko tak maguknak fogalmat a világról, emberekről és mindarról, ami rajtuk kívül esik.

Most az életük lomha egyformaságát igen nagyfontosságú esemény zavarta meg. Rác Mici már egész sötét alatt arról vitte a szót, általában ha valami fontosabb esemény került megbeszélésre, csak a saját véleményét tartotta érdekesnek.

— Nem tudom felfogni — mondta, — hogy mert Olga ezek után hazajönni ide, ahol az ő botrányos életének minden részleteit ismerjük.

— Hadd el Mici, ne csodálkozz rajta, az ilyen teremtésekben nincs szemérem, azon ők már tulvannak — jegyezte meg Antal Ersei előkelően. — Egyet azonban mindannyitoknak a lelkére kötök. Olga utóljára is osztálytársam volt és mindig úgy tolakodott, hogy még tege-

sódtünk is, na de hogy egy ilyen leánnyal érintkezni nem lehet, az természetes.

Vagy nincs igazam? Ha tehát, ami majdnem bizonyos — Olgával találkoznunk fogunk, a kösacsnését nem fogadjuk és ha olyan merész lesz és még vizitbe is eljön, nem leszünk otthon.

Ezt szigorúan megfogadva kivárci izgalommal várták a leányok a másnapot. Mi lesz? Nem történt semmi, sőt két három nap is eltelt. Olga nem mutatkozott. Pedig otthon volt, látták néhányan, kalandos és izgató híreket terjesztettek róla. A szépségéről, az eleganciájáról és a leányok most már haragudtak rá és gyűlölték, amiért nem tolakodott.

A negyedik napon bossusan azt mondta Rác Mici a korszón:

— Bizonyosan széppel kijönni az utcára; tegnap mesélte a fodrászónknak, hogy az utóbbi hónapokban már annyira elzüllött, hogy a szinpadot is otthagya és éhezett Pesten, azért is hozatta baza az spja.

Ekkor tűnt fel a korszó másik sarkán egy ismeretlen magas alak.

— Es Olga! — mondták, amint közelebb értek egymáshoz. És izgatottan, kipirosodva néztek egymásra. Őszi ruha volt már rajta divatos elegáns tolette, amelyiktől idegen izlés áradt.

A fején, felemelt mosolygós szöke fején olyan kalap, amelyik a leányok szemében az asszonyi elegancia legazalsóbb határán állott. Mikor elment, egyedül és nyugodtan, közöm

bösen nézve végig a három leányon, egy kis tavaszi illat, ibolyaszag maradt utána a levegőben.

Es a leányok, akik elhatározták, hogy félrefordított arccal rája sem nézve mennek el mellette, megdöbbenve állottak meg.

— Milyen szép Istene! — kiáltotta az egyik naiv és őszinte lelkesedéssel.

Rác Mici még egyszer vissza fordult.

— Ilyen kalapot csináltak én is, mint az Olgáé.

II.

Kora délután egy habozó, félénk kis alak csengetett be Bokorékhoz. Rác Mici nyakába ugrott Olgának és összeöcsökölte.

— Olguskám drágám nem bírtam tovább várni, mért nem jöttél még el? Ugy vártalak.

Bokor Olga épen fésülködött és a másik leány möhön csillogó szemmel nézte a halvány sárga fésülő kabátot, az alsószoknya tapadó pókháló díszítését s Olga gyönyörű fiatal alakját. Eifejtette most, hogy mit beszélnek erről a leányról és ki adja neki ezeket a csodadolgokat.

Amint nézte Olgát, a ki ott tilt előtte a maga asszonyossá érett diadalmas szépségében, kibontott hajjal a heves délutáni napfényben, valami csodálatos ragyogásban, nem tudott mást gondolni, mást érezni, mint bámulatot csodálatot és valami szégyenkező sajnálkozást önmaga iránt. Milyen soványak, szeg-

badalma. De akár így lesz, akár úgy, — a többség tántoríthatatlanul és bizonyára fel nem tartóztatva megy előre, hogy az el nem odázható véderőreform megalkotása után sikeresen dolgozhassék a jövő Magyarország kiépítésén, elmaradottságunk pótlásán.

Hadüzenet.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 19.

A függetlenségi pártok tegnap értekezleteket tartottak, melyeken a katonai javaslatok ellen való további harcot proklamáltak. Ezek után a Háznak mára zajos és izgalmas ülése ígérkezett. A Kossuth-párt tegnap felújította a küzdelem elején hozott határozatát, mely a párt tagjainak szabad kezét enged a harc fegyverének megválasztásában. Justhék és a pártönkivüli függetlenségiak ugyancsak megmaradtak eredeti álláspontjuk mellett, mely a választójog elsőségét követeli a véderőreformmal szemben. Ilyen kilátások mellett kezdődött meg a mai ülés a ha izgalmat és viharos jelenetet nem is produkált, meglepetésekben nem szűkölködött.

Aerenthal gróf külügyminiszternek meleg szavakkal történt elparentálása után Apponyi Albert a Kossuth-párt nevében választott a miniszternek csütörtöki beszédére, s teljes mértékben fenntartotta azokat a követeléseket, melyeket a javaslatokkal szemben pártja, mint minimumot állított oda. Beszéde végén pedig hangoztatta, hogy a követeléseken kívül pártja ugyancsak óhajtja a választójog sürgős megvalósítását is.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök a katonai javaslatokra érdemben ma is azt válaszolta, amit már a múltkor mondott. Fejtegetései azonban ma megtoldotta azzal, hogy a tartalékosok behívása dolgában a javaslat intézkedéseit hajlandó a kormány megnyugtató deklarációval kísérni. A választójog kérdésében pedig a kormány nem zárkózik el attól, hogy a képviselőház külön határozattal utasítsa a kabinettet a választójogi javaslat betervezésére.

A miniszterelnök ez utolsó kijelentése nagy meglepetést keltett az ellenzéken. A folyosón általában úgy fogták föl a nyilatkozatot, mint egy előzetes megállapodás eredményét, mellyel a Kossuth-párt és a kormány Justhék választójogi állásfoglalását megerősíteni próbálja. Az a

kölesönös békülékeny hang, amely a miniszterelnök és Apponyi Albert gróf felszólalását jellemezte, szintén tápot adott ennek a felfogásnak.

Feltűnt, hogy a folyosón Beöthy Pál alalnök odament Apponyi Albert grófnak s azt mondta neki:

— Gratulálok, kegyelmes uram a beszédhez. Mi azt reméljük, hogy ez a béke beköszöntője volt.

Justhékát kellemtlenül érintették ezek a jelenségek, de hangoztatták, hogy a miniszterelnök újabb ígérete után sem változtatják meg álláspontjukat s Justh Gyula osakugyan a technikai abstrakció további folytatását jelentette be beszédében. Hangoztatta még, hogy pártja hajlandó volna provizórikusan kielégíteni a hadsereg szükségleteit, de a végleges véderőreformot csak a népparlament alkothatja meg.

A miniszterelnök Justh Gyula beszédére is válaszolt és vele szemben megismételte, hogy a kormány komolyan akarja a választójogi reformot és a házhatározaton kívüli más garanciát nem nyújthat. Ezzel a biztosítékkal meg kellene az ellenzéknek elégednie.

A nevezetes ülésről a következőket jelentik tudósítónk:

Návay Lajos elnök fél 11 óra után nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után Elnök: Jelenti, hogy Szentpály Pál ellen összeférhetetlenségi esetet jelentettek be.

Beöthy László kereskedelmi miniszter: Két vicinális vasútról szóló javaslatot terjeszt be.

Elnök: Jelenti, hogy Apponyi Albert gróf, Justh Gyula, Zichy Aladár gróf, és Egry Béla napirend előtti felszólalásra kértek engedélyt, amit megadott. Végül jelenti, hogy Batthyány Tivadár gróf a munkáskizárás miatt sürgős interpellációt jelentett be.

(Apponyi beszéde)

Apponyi Albert gróf: Válasszol a miniszterelnök csütörtöki beszédére. Amikor a véderő-elleni harc az obstrukcióval folyt, voltak sokan a Ház baloldalán, akik gondolkodtak azon, hogy miképen lehetnek a parlamentben a rendes tanácskozást helyreállítani. Akkor azon gondolkodtunk, hogy a javaslatból kizárólagosnak ki azok a pontok, melyeket az alkotmányban és közjogunkban ellentéteseknek találunk. Ezeket a pontokat a kormány már hónapok óta ismeri és a fegyverszünet alatt azt javasoltuk, hogy ezeket a pontokat vigyük a nemzet itélőszéke elé.

Ha a kormány és pártjának az volt a véleménye, hogy a mi követelésünket elutasítják,

ezt a miniszterelnök kijelentette volna már régen teljesen felesleges volt a parlamenti szünet, mert csütörtökön az elutasító szavait a saját és pártjának meggyőződéséből mondta. Attér ezután az egyes pontokra. A javaslat azon szövegezése, mely a honvédelmi miniszter a jelentéstételi kötelezettségéről szól, nem kielégítő közjogiilag és új szövegezésében még homályosabb. Ami az utolsó két évi tartaléknak a honvédelethez való áthelyezését illeti, az csak a mostani állapot fenntartása. A sorozó-bizottság új összeállítása sem teljesen kielégítő. Ez csak a öt szikasz közül a kevésbé rossz, amely még mindig nem felel meg az 1867. XII. t. c. intenciójának. Az a tény, hogy a sorozó-bizottságnak határozó joggal felruházott tagja a közös hadsereg egyik-másik tagja tűközik bele az 1867. XII. t. c. okba.

Az 1888. XVIII. t. c. a póttartalékosok behívására és a német szolgálati nyelvre vonatkozó törvény megváltoztatása legfontosabb kérdés. Azt mondja a miniszterelnök, hogy az ország ujjonemegajánlási jogát senki kétségbe nem vonja, de kötelessége a nemzetnek a király jogait is megvédeni. Amikor arról van szó, hogy az országgyűlés által meg nem szavazott ujjoncokat, tartalékosokkal nem pótolhassák, akkor arra int a miniszterelnök, hogy a király jogait tartsuk tiszteltben. Hisz akkor a nemzet ujjonemegajánlási joga tényleg illuszióvá válik. Történt már, hogy a király olyan országgyűlést, melyről fejtette, hogy nem szavazza meg az ujjoncokat, azt folytonos elaspóllással olyan helyzeibe hozta, hogy a kérdésel ne foglalkozhassék és ezt az esetet olyan rendkívüli esetek közé sorolta, mely az 1888. XVIII. t. c. alapján jogot ad a királynak a tartalékosok behívásának elrendelésére. Ha ez nem áll, akkor mért ne reformáljuk úgy ezt a törvényt, ahogyan az közjogunknak megfelel.

Beszél ezután a katonai büntető parrend-tartásról, illetve a nem magyar szolgálati nyelv törvénybe iktatásáról. Elismeri, hogy a magyar nyelv szempontjából a javaslat haladást jelent, elismeri, hogy a modern igazságszolgáltatást inkább szolgálja, mint a régi elavult törvény, azonban közjogi szempontból vannak olyan sarkalatos hibái, hogy így abból törvény nem lehet. A legfontosabb kívánsága az, hogy a magyar nyelvre vonatkozó kivétel kihasználásának a szolgálati nyelv már több mint száz éves ütköző pont. Már a rendi országgyűléseken is ezért küzdöttek. Ha az előbbi kormányok olyan férfiatlanok voltak, hogy a magyar álláspontnak nem tudtak érvényt szerezni, legálább megakadályozták azt, hogy a törvényellenes gyakorlat, törvénybe iktatassék.

letesek az ő vállal és egészben véve jelenté- telen szegény kis leány. Szomorúan gondolt az egyszerű praktikus schifon holmijára és sima fekete harisnyjára.

Milyen messzire tántek most a múltkori ostoba, nagyképfő fogadalmak. Fantáziáját izgatta a leány különálló titokzatos élete és nem tudott ellentállni a váagnak, hogy felkeresse. Valami zavaros, meghatározhatatlan fogalma volt a városról és arról a világról, melyben Olga él. Képzeteiben ott élt ismeretlenségével, millió bűneivel és káprázatos ragyogásában, mint egy távoli vízió.

Elárasztotta Olgát ezer kíváncsi mindent tudni akaró kérdésével. Csak egy dologról nem mert beszélni, arról, ami mindezek fölött érdekelté és amiért ezt az egész, magára nézve annyira megalázó látogatást megtette.

De a távozásnál, mikor Olga kikísérte vendégét a kapuig, minden jóslót, tapintatot áttörve, kíváncsian kérdezte:

— Mond Olga, de kérlek ne haragudj rám... hogy kérdem igaz az, amit... itt... egy szóval igaz-e?

Bokor Olga arca piros lett és a kérdés látnivalóan kellemtlenül érintette; néhány pillanatig savartan hallgatott és aztán Mici felé fordult:

— Te ehhez nem értesz Mici, sem te, sem a többiek, akik a magatok szegény nyomorúágos kis erkölcsiéteken mást nem ismertek a világon, és én azt hiszem, hiába is magyarázgatnám mi ez, ami a kettőnk világát elválasztja egymástól. Én étem a magam életét, és az életem szöveg, színesebb, mint amilyent itt körtetek

találtam volna. Hogy az emberek rólam mit beszélnek, azzal most már igen keveset törődöm. Mondhatnék még egyet mást, ami az én nagy bűnöm, talán egészen más, enyhébb, szívesen tántetné fel, de ez olyan volna, mintha mentegetődném előttem és erre megbocsás, egyikeket sem tartom érdemesnek. Pá édesem, mondta és végig nézve Micia, nyugodtan, felémelt fejjel ment be a házba.

Mici maga sem tudta miért szégyellte magát és sírós kedvben volt egész nap és mondhatatlanul szerencsétlennek érezte magát.

III.

Egy ismeretlen nagy autómobil vágatott végig néhány nap múlva a város poros utcáján. Az emberek megállottak, utána fordultak és találgatták ki lehet? Két napig tartotta izgalomban a várost a titokzatos autó, a legfantasztikusabb hírek szállingóztak róla. Beszéltek egy inkognitós főhercegről, amerikai milliommóról, míg végre minden egyéb híreztelést megcáfolóan derült ki a való.

A hármás kompánia megint a korzón sétált és a napi eseményeket tárgyalták élénken, amikor az autómobil örült vágatásban közlekedett a vadgesztenyes uton. Megvolt rakva podgyással és amint mellettük elaklott egy percre megpillantották Olga jólsimert és megcsodált kalapját és mellette egy ismeretlen férfi, sapkás fejét.

A leányok izgatottan néztek utánuk.

— Utaznak — mondotta Mici.

— De ki lehet az a férfi, Istenem de jó volna valahogy megtudni.

Egy darabig zavartan hallgattak.

— Jó lenne kinenni az állomáshoz — mondta egyikük. Igen, igen ez volt mindannyiuk legutkosabb óhajta, de azért Antal Erzsébet tett néhány ellenvetést, hogy ő nem kíváncsi... meg állt. Mici azonban leplesegte, hogy ő igen is szeretné tudni kivel van Olga és nem mészaj mindig ezen az utálatos unalmas korzón sétálni, mehetnek másfelé is.

Es már mentek is sietve, majdnem futva érkeztek meg. Már hallatszott a gyorsvonat érkezését jelző sípolás és a leányok lihegve állottak meg a bejárónál. Kijebb nem merészkedtek — néhány lépésre állott Olga egy magas, elegáns férfivel és aonyjával — és nem akarták, hogy meglássa őket. Az ajtóból zavartalanul nézték őket és hat égi kitágult leányszem vizsgálta a fiatalembert.

— Milyen csinos, milyen előkelő lehet, egy igazi világi — hangzott egymásután.

Csengettek és a kispályaudvar megmozdult. Gyors léptekkel szaladtak fel alá és a gyümölcsösáru, friss viwet kínáló gyerekek hangja zűrszaváros zsbajjá vegyült.

Olga bucsuzott, sokáig szeretettel csókolt a anyját és aztán ruganyos léptekkel ment a vonat felé. A fiatalember udvarias és minden mozdulatából kiáradó szeretettel segítette fel az első osztályu kocsiba. Az ablakból Olga észrevette a leányokat és mosolyogva intett nekik.

A vonat hosszan, élesen fűtyült és aztán halk sarkalással indult bele az éjszakába. A leányok utána néztek, hosszan, önfelédten, szomorúan. A pályaudvar lassukint kiürült és végtelen csend, nyugalom vette őket körül.

Szólok regaszködik az 1790. XVI. t. cikkhez, mely kimondja, hogy a magyar közügyek nyelve magyar. Szomorú volna, hogy a magyar nyelvért folytatott küzdelemnek az volna a vége, hogy a német nyelvet iktatják törvénybe.

Bár az ő pártja nem teszi magáévá a Justh párt priuszos álláspontját, de abban egyetért velük, hogy a választói törvényt, sürgősen reformálni kell. Erre nézve garanciát kér, hogy több választás a jelen törvény alapján nem legyen. Ha ez évben be nem terjeszti a kormány a javaslatot, akkor lehetetlen lesz a törvényt megalkotni. A miniszterelnök válaszában nem találja meg azt az alapot, melynek alapján a parlamenti béke helyre állhat.

(A miniszterelnök teletete.)

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: Válaszol Apponyi szavaira, melyből azt vette ki, hogy Apponyi komoly parlamenti tárgyalásokat kíván, amit ő és pártja szintén óhajtat. Elmondja az ősszel kötött fegyverszünet történetét, melynél ő azt az álláspontot képviselte, hogy a viták kérdéseket teríesszük a nemzet elé. Időközben létre jött a fegyverszünet, ami ezt a kérdést elodázta. Majd ezután ismét érintkezésbe lépett az ellenzéki vezérekkel, akikkel megbeszéléseket folytatott, de tárgyalásokba nem bocsátkozott, mert nem akart ellenjavaslatokkal szembe kerülni.

A miniszterelnök volt hivatalos megállapítani azokat a módosításokat, melyeket a Ház előtt fekvő javaslaton eszközöndőnek vélt. Azt kívánta bizonyítani csütörtöki beszédében, hogy tárgyi okok miatt nem voltak egyes Apponyi által ajánlott módosítások keresztülvihetőek. Ő nem utasította vissza az ellenzék kívánásait, hanem azokat a lehetőség határain belül honorálta is. Ezután egyenként cáfolja Apponyi gróf állításait. Már elmúltak azok az idők — folytatja — amikor sérelmi politikát csinálni lehet. Ma már a nemzet önkaratából állapítja meg a törvényeket, nincsen ma már gravamenekre szükség. Ma már nem deklarációkról, hanem törvényalkotásokról van szó.

Beszél a magyar nyelv jelentőségéről a katonai büntetőjog terén, mert a javaslat szerint olyan haladás, amihez fogható egy közös intézményben sincs.

A választói jogra nézve kijelenti, hogy a pluralitásra nem is gondolt. Kívánatosnak tartja, hogy a legközelebbi választás már az új törvény alapján történjen meg. Neki az ellen sincs kifogása, ha a Ház határozattal utasítja a kormányt a betérjesztés terminusát illetőleg. Konstatálja, hogy az eltérés nem nagy közte és Apponyi között és szívesen hozzájárul az ügyek tisztázásához. (Helyeslés jobbra) Ezután szünet következett.

Nyugalom, az égen rózsaszínű aranyos színpalotok égtek és a másik oldalról a város felől lassan, kuszva titokzatos lila színekkel jött az este és a közeli rétekről a szellő a lekaszált széna, friss fűde illatát hozta. Rác Mici, aki a hangulatok és ábrándok embere volt, lelkesülten kiáltott fel:

— Istenem milyen szép mindez, és milyen szomorú a mi életünk.

A hangja ellágyult, tudta, hogy pőzol és kicsit elpirult. Azután hasa indulat, csendes elhagyott utcákon által, a kigyuló lámpák szomorú fényénél.

Valahogy úgy érezték mindannyian, mintha a kicsinek igava volna. Mintha elzárva, elkülönítve élnének mindattól, ami szép és ami az élet igazi értékét jelenti. Hogy ami igazán élet az ott rohog most valahol az éjszakában, kigyúlt piros-zöld szemekkel, ők pedig itt maradtak elzárva ebben a szürke szomorú világban. Korlátok közé szorítva a mindennapos élet egyhangúsága vár rájuk. Néhány ember egy rosszul világított korzón, egy kopott cukrázda, pletykák, hazugságok, kis örömeik, kis emberek világában. És az ő életük, ez vár rájuk. A lelkek megtelt ennek a gondolatnak kizó fájdalommal. Az utca sarkán megállottak bucazni.

— Mégis milyen jó Olgának — mondta Mici bucsuzól és amint befordult abba az utcába, melyben laktak, a szemé megtelt a sokáig visszatartott keserűség égő könnyeivel.

(Justh felszólalása.)

Justh Gyula előbb is fölolvassa azt a határozatot, melyet pártja tegnap a miniszterelnök multikori beszédére való vonatkozással hozott. A határozat utal a kormány választási visszaéléseire, melyek nem teszik jogosultá a mostani parlamentet a véderőreform tekintetében való döntésre. Mivel a miniszterelnök beszédében foglalt kijelentések a véderőreformban foglalt sérelmek kiküszöbölésére nem adnak kilátást s mivel a kormány választójogi ígérte a párt nem tartja elegendőnek: követeli, hogy a véderőjavaslat visszavonásával a választójogi reformjavaslat nyújtassák be. A katonai kérdés provizórikus megoldásába bele megy a párt, de az általános, egyenlő, titkos választójog teljes garantálásával. Ha ezt nem nyeri meg a párt, változatlanul folytatja a harcot.

Ebből kiténik, hogy a párt álláspontja a régi. Előbb jogokat a népek, azután területeket. A választójogi köteleesség elől senki sem térhet ki. A véderő körül való nemzeti követelésekről egyáltalán nem mondanak le, de azt akarják, hogy a megerősödött parlament több erővel követelje szokot.

Ugron Zoltán: A nemzetiségekkel.

Egy hang: Bokányival.

Justh Gyula: Nem csodálkozik, ha Bokányival szemben kifogásuk van azoknak, akik Jaszenszky jóvoltából ülnek itt. A miniszterelnök ígéreteivel nem elégedhetik meg, mert be nem tartott ígérekkel teli van parlamenti életünk; csak a benyújtott törvényjavaslatban hisz. A címer és jelevénykérdésben tíz év után odáig jutottunk, hogy a miniszterelnök még mindig nem alkalmas időt választgatja a megvalósításra. Ő a megfordított Andrassy, a jelszava: Igérni könnyű, megtartani nehéz. A szolgálati nyelv törvénybeiktatásáig úgy kell elkerülni, hogy egyszerűen a tolmács-használatot mondjuk ki.

A miniszterelnök választójogi ígérte nem tarthatja komolyan, mert a betérjesztést azzal a feltétellel ígérte meg, ha technikai okok meg nem akadályozzák. Ez a világharító-fölállítás a miniszterelnök egész politikáján végigvonul. A miniszterelnök azért fél a választóreformtól, mert attól fél, hogy annak betérjesztésekor a többésg rögtön alkotó elemekre hullik széjjel. (Nagy derűtség a jobboldalon.) Humoros dolog, hogy a miniszterelnök beszédében a választási visszaélésekről is megemlékezett, holott ő csinálta a képzelt legnagyobb erőszakosságokat. A tisztviselőket üdözték.

Lévay Lajos báró: A koalíció alatt!

Rakovszky István: Akkor fizetett ágens volt!

Lévay (fölugrik helyéről): Mit mondott? Majd elintézzük!

Justh Gyula: Rossz szolgálatot tesznek az országunk, akik a választójogot akadályozva, odaállnak a király és nép közé. Ennek a nagy eszmének megvalósításáért nem félnek semmi harctól; újult erővel, teljes energiával fogják folytatni azt. Legyen vége az alparlamentarizmusnak, akkor vége lesz az obstrukciónak. Igen, legyen vége a komédiának. (A munkapárt tüntetve tapsol) legyen vége a pártzsarnokoságnak. Omoljanak le a választások a társadalmi rétegek között, jöjjön el a jog, az igazság, a szeretet. Így alkothatjuk meg az új Magyarországot.

(Héderváry beszél.)

Héderváry gróf miniszterelnök reflektál Justh Gyula beszédjére. Justhnek az az álláspontja, hogy a koalíció idejében tett paktum ma is kötelező, s teljes ellenében van a parlamentarizmussal. A választási visszaélések vádjára megjegyzi, hogy a nemzet a maga akaratát föltétlenül a mostani többség útján juttat a kifejezésére. De ha ő vissza akar adni a kölesont, ő is mondhatná, hogy a koalíció is így csinálta a többséget. Teljesen módot ad a kormányt arra, hogy választójogi ígérte teljesítse. Ha tehát, ő már az év vége előtt benyújtja a javaslatot. Több bizonyítékot nem nyújthat, a választójogi reform benyújtására nézve, mint azt a határozati javaslatot, amely kötelezi a kormányt a benyújtására. (Zajos tetszés és éljenzés jobbról.)

(Interpelláció.)

Ezután Batthyány Tivadár gróf terjesztett elő interpellációt a vasgyári munkások kizárása dolgában.

Zichy Aladár gróf és Egry Béla beszédök holnapra halasztására kérték engedélyt a Hástól, amit ez meg is adott. Elnök ezután az ülést bezárta.

Az Aradmegyei Takarékpénztár közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Arad egyik régi és tekintélyes pénzintézete, az Aradmegyei Takarékpénztár vasárnap délelőtti tartotta rendes évi közgyűlést, amelyen a részvényesek nagy számban vettek részt és osztatlan bizalmukról biztosították a pénztárat igazgatóságát és tisztviselői karát.

A közgyűlésen Szathmáry Gyula nyugalmazott alispán elnökölt, aki első sorban a formai teendőket intézte el és bejelentette, hogy 177 részvényes 1637 részvényt tett le és ezzel 1898 szavazat gyakorlására jogosult. A közgyűlésen 84 részvényes van jelen 925 részvény képviselőjében 793 szavazattal. A jegyzőkönyv vezetésére Mandl Vilmos dr. intézeti ügyész, hitelesítésére Neuman Dánielt, Keresztes Gyula dr. t és Kell Lipótot kérte föl.

(Neuman Samu elparentálása.)

— Mielőtt a közgyűlést megnyitnám — mondotta folytatólag az elnök — meg kell emlékezni egy sajnálatos és szomorú vesztéséről, amely ugyan az igazgatósági jelentésben is szerepel. Ez Neuman Samunak, az intézet nagyérdemű igazgatósági tagjának elhunyt. Meg kell emlékeznie külön is Neuman Samuról, aki nemcsak pozíciójából, a Neuman-testvérek cég vezetésében és közgazdasági és üzleti téren elfoglalt tekintélyes szerepéből eredőleg, de kereskedelmi nagy tudása, széles látókör, pénzintézetünk hivatásának teljes átértése és köteleesség-tudása folytán olyan tevékenységet fejtett ki és olyan szolgálatokat tett, amelyek révén maradandó nyomot hagyott az Aradmegyei Takarékpénztár történetében.

Ezután Ring Géza vezérigazgató terjesztette elő az igazgatósági jelentést, amely főbb részeiben ezeket tartalmazza:

Mielőtt a múlt év eredményeiről beszámolnánk, szomorú köteleességet kell teljesítenünk, mely fájdalommal emlékeztet meg arról a súlyos vesztéséről, mely intézetünket érdemes igazgatórsunk, Neuman Samu folyó évi január hó 11-én bekövetkezett elhunytával érte. Közgazdasági életünk kimagasló alakja volt ő, aki széleskörű ismereteivel, gazdag tapasztalataival és páratlan köteleességérzetével megbecsülhetetlen szolgálatokat tett intézetünknek. Szerette intézetünket, annak érdekeit minden időben és minden körülmények között szívósan viselte, ápolta és előmozdította szjaltalanul, önzetlenül és minden más tekintetét és érdeket mellőzve készséggel. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni és kerjük a t. közgyűlés szives hozzájárulását, hogy az elhunyt érdemes férfit emlékéit a mai közgyűlés jegyzőkönyvében is megörökíthessük.

(A tökélemelés.)

Ezen szomorú köteleesség teljesítése után áttérünk jelentésünk üzleti részére és első sorban megelégedéssel jelentjük, hogy a múlt év december hó 10-én megtartott rendkívüli közgyűlésen elhatározott részvénytökefelemelés teljes sikerrel hajtott végre. A megállapított részvényjegyzési határidőn belül t. részvényeseink teljes mértékben gyakorolták a részükre biztosított elővételi jogukat és december 28-ig a kötelezett egynegyedrészt helyett, az új részvények árának majdnem fele befizetett. A bemutatott számszámadások adatai minden további kommentár nélkül igazolják a végrehajtott tökefelemelési művelet szükségét, mely nélkül intézetünknek egészséges mederben való továbbfejlődése és terjeszkedése — már a mi d. éleesebbé váló verseny folytán is — alig átküzdhető nehézségekbe ütközött volna. U. l. e. felelő fejlődésének követelményeivel arányba hozott anyagi erőnk bizalommal tölt el az iránt, hogy

az ugy erkölesi, mint anyagi tekintetben is meg fogja hozni gyümölcsét. Megszilárdítja és növelni fogja az intézetünk iránti bizalmat és megerősíti reményünket, hogy üzletköreink tagításával továbbra is kielégítő eredményről fogunk a t. közgyűlésnek beszámolhatni.

Közgazdasági viszonyainkban az elmúlt esztendőben a fellendülés örvendetes jelenségei mutatkoztak, de az erőteljes fellendülést számos körülmény meggátolta.

Öszinte sajnálattal jelentjük még a t. közgyűlésnek, hogy *Krisztyó János* betegeskedése, *Barabás Béla dr.* pedig városunkból való elköltözése miatt választmányi tagságukról lemondtak. Kérjük a t. Közgyűlést, hogy a napirend 2. pontja értelmében a megüresedett igazgatósági tagsági helyet az igazgatóság mandátumának még hátralévő 1 évére betölteni méltóztatassék, ugyancsak kérjük a lejárt mandátuma folytan megüresedett 15 választmányi tagsági helynek betöltése iránti intézkedését is.

(A tiszta nyereség felosztásáról)

a következő javaslattal intézkedett az igazgatóság:

Osszforgalomunk 621 millió korona volt. Az 1911. évi mérleg szerinti tiszta nyereség az előző évről áthozott 40 000 koronával együtt 511.514 korona 91 fillér, mely összeg felosztását az alapszabályok rendelkezésének betartásával a következőképen indítványozzuk: 1. A részvénytőke 5% kamatja 168 750 korona. 2. Az előző évről áthozott 40 000 korona és a részvénytőke 5% kamatjának levonása után fennmaradó 302.764 korona 91 fillér nyereségből utaltassék: 10% a tartalékalapnak 30 276 49 korona, 10% jutalék az igazgatóságnak 30 276 49 korona, 2% jutalék a vezérigazgatónak 6 055 30 korona, 2% jutalék a tisztviselőknek 6 055 30 korona, összesen 72.663 korona 58 fillér. A felügyelő bizottság tiszteletdíjaként 1911. évre 4000 korona, 3 375 drb. részvény osztalékának 110 koronára leendő kiegészítésére felülosztalékként 202.500 korona. 5. Jótékony és kulturális célokra az igazgatóság rendelkezésére 5000 korona. 6. 3 375 drb. osztaléksszelvény nyugtábjegyére 1282 korona 50 fillér. 7. A tisztviselői nyugdíjlap gyarapítására 7318 korona 88 fillér. 8. Az 1912. évre átvzetendő 50 000 korona.

Ezen javaslatunk elfogadása után kérjük a t. közgyűlést, méltóztatassék határozatilag kimondani, hogy folyó évi február hó 19-től kezdve a 29. számú szelvény intézetünk pénztáránál, vagy Budapesten a „Pesti magyar kereskedelmi banknál” és a „Hazai bank”-nál 110 koronával beváltassék, a részvényutalványokra pedig lebélyegzés mellett intézetünk pénztáránál 55 korona fizetessék.

(Elismerés és választás.)

Eles Béla dr. a részvényesek nevében annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az intézet vezetősége a helyzet magaslatán áll. Nem akar hosszabb és sablonos méltatásba bocsátkozni, hanem a bizalom és ragaszkodás jeléül csak azt indítványozza, hogy az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak és az intézet érdekműködéséért szakszerű vezérigazgatójának, *Ring Gézának* jegyzőkönyvi köszönetet szavazzanak a lefolyt tisztelettel fényes eredményeiért.

A részvényesek ehhez hozzájárultak és lelkesen megéljenesték a vezérigazgatót.

Szathmáry Gyula elnök ezután röviden és az igazgatóság jelentésére utalva beszámolt az alaptökefelelősi sikeréről.

Ezután a választásokat tartották meg és *Neuman Samu* elhalálózásával tisztségbe jött igazgatói állást egyhangú lelkesedéssel végvári *Neuman Adolf* töltötte be a közgyűlés egy évére. A választmányi tagok közül tisztelettel lejárta mandátuma és a közgyűlés a kilépő választmányi tagokul *Dálnoki-Nagy Lajos dr.-t*, *Eles Ármint*, *Hámory László dr.-t*, *Herzel Bernátot*, *Holländer Ignácot*, *Keresztes Gyulát*, *Krály Lajos dr.-t*, *Mairovitz Mórt*, *Reisinger Sándort*, *Réthy Viktort*, *Rosenberg Miksa dr.-t*, *Rosenthal Adolfot*, *Schwartz Adolfot*, *Walder Gyulát* és *Weisz Márkust* újból megválasztotta.

A közgyűlésen jelen voltak *Szathmáry Gyula* elnöke alatt: végvári *Neuman Adolf*, *Bing Vilmos*, *Kintzig János*, *Wadowszky Gusztáv*, *Vásárhelyi József*, *Leopold Zsigmond*, *Ring Géza*, *Dániel László*, *Kell Lipót dr.*, *Neuman Károly dr.*, *Sarlot Domokos*, *Kohn S. N.*, *Keresztes Gyula dr.*,

Verzár Márton, *Lusztig Ármint*, *Fodor Gyula*, *Braun Mór*, *Zubor Andor*, *Domán János*, *Mendl Vilmos dr.*, *Szathmáry Mihály*, *Friedmann Ede*, *Bock Róbert dr.*, *Tenner József*, *Varjassy Lajos dr.*, *Rosenberg Miksa dr.*, *Tagányi Gusztáv*, *Holländer Ignác*, *Steiner Vilmos*, *Nesnera Aladár*, *Embey Iván*, *Verzár Béla*, *Szathmáry Károly*, *Mategowazsky Károly*, *Raucher Emil*, *Strasser Győző*, *Lóbl Gyula*, *Kopp János*, *Domonkos Gyula*, *Sugár Károly*, *Óváry György*, *Dániel Endre*, *Tisch Mór dr.*, *Eles Ármint*, *Eles Béla dr.*, *Rosenfeld Herman*, *Windisch Herman*, *Bing Hugó*, *Somogyi József*, *Kirabauer Lajos*, *Szakolczay Lajos*, *Goldschmidt Sándor*, *Löffler Jakab*, *Herz Andor dr.*, *Bing Lajos*, *Grabner Károly*, *Istvánffy Béla*, *Reibner Emil*, *Deutsch Andor*, *Maresch Gyula*, *Bing Béla dr.*, *Domonkos Lajos*, *Robitzek Samu*, *Kádas Kálmán*, *Neuman Alfréd*, *Funkelstein József*, *Suchy József*, *Kotsander Ignác*, *Werner Károly*, *Schwarz Adolf*, *Donáth Simon*, *Fuchs Ignác*, *Kollman Ármint*, *Gergelyi László*, *Steinitzer József*, *Verzár István*, *Réthy Viktor*, *Klein Sándor*, *Laczay Endre*, *Stengl Andor*, *Hegyi Albert*, *Freud Fülöp*, *Weisz Mór*, *Wallfisch Ármint*, *Dálnoki Nagy Lajos dr.*, *Eles Géza dr.*, *Isekutz László dr.*, *Weisz Dávid*, *Steinitzer Pál*, *Schwarz József*, *Reicher Lajos*.

Ötszáz aradi munkás kizárása.

— Mozgalom az asztalos iparban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Rövid időn belül Aradon ötszáz asztalos segéd kereset nélkül marad, mert az aradi bútorgyárosok és asztalos mesterek kizárják őket műhelyeikből. A krimicsau csak egy hétig tart, de erre az időre is megbénül az asztalos ipar Aradon.

Erre a radikális lépésre az készítette a mestereket, hogy a segédek ismét erősen szervezkednek a béri- és hatalmi harcra. Négy esztendővel ezelőtt tudvalévően elkecsereedett háború volt az asztalos iparban Aradon. A segédek nagyobb bért követeltek, de egyúttal azt is kívánták, hogy a munkás-elhelyezést ne a munkaadók szövetsége, hanem a szervezett segédek teljesítsék. A munkaadók ezzel szemben kijelentették, hogy csak olyan munkást alkalmaznak, aki a mesterek munkás-elhelyezésében aláírja a munkaadók összes feltételeit tartalmazó ívet. Ebből elkecsereedett harc keletkezett. A műhelyekből kizárták a segédeket és olyanokat horattak, akik aláírták a mesterek minden feltételét.

A szociálista asztalossegédek hosszú küzdelem után kapituláltak és egész mostanig békében dolgoztak. Most megerősödötnek érzik magukat és újra szervezkednek, újból egyöntetűen akarnak föllépni helyzetük javítása érdekében. Azt vitatják, hogy sehol az egész vidéken nem keresnek olyan keveset az asztalossegédek, mint Aradon.

Amikor a gyárosok és asztalos műhely tulajdonosok megtudták a szervezkedést, elhatározták, hogy megakadályozzák a mozgalom továbbterjedését. Ezt pedig csak úgy érhetik el, ha kizárják a munkásokat. Már eddig több mint hetven munkást bocsátottak el a műhelyekből s a közeli időben egy hétre kizárják Aradon az összes asztalos munkásokat, akiknek a száma ötszázra tehető. A gyárosok azt hiszik, hogy egy hét elég lesz a mozgalom megbénítására. Ha a kizárás után még mindig kedve volna a munkásságnak a háború folytatására, akkor meghosszabbítják a kizárást. Valószínű azonban, hogy az egy hetes krimicsau is annyi pénzáldozatot okoz a munkásságnak, hogy nem folytatja a további, eredménytelen nem kecseregett harcot.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elítelt fényképész segéd. A múlt hónap 16 án történt, hogy *Uray fényképész* műtermében *Weisz Sándor* fényképészsegéd *Uhlreich Mihály* nevű társát egy késsel többször megszurta, úgy, hogy a szerencsétlen ember meg lehetős sulyos sérüléseket szenvedett. *Weisz* és *Uhlreich* Brassóban dolgoztak együtt, de aztán megváltak állásuktól és hosszabb ideig éltek *Weisz* bátyjánál, *Weisz Fülöp*nél. *Uhlreich*nek nem volt pénze s adós maradt *Weisz Fülöp*nek. Mikor aztán álláshoz jutott, *Weisz Sándor* többször kérte tőle, hogy fizesse meg bátyjának az adósságot, de *Uhlreich* folyton azt válaszolta neki, hogy nincs pénze. A tett előtt is adósság miatt támadt szóráltság köztük. *Uhlreich* egy vasdarabot emelt *Weisz*ra, ki erre bicskájával támadt neki a fényképészsegédnek. Az aradi kir. törvényszék ma erős felindulásban elkövetett sulyos testi sértés büntetése miatt 1 hónapi fogházra ítélte *Weisz Sándort*. A büntetést a fényképészsegéd vizsgálati fogságban már kitöltötte.

§ Megváltoztatott ítélet. Megirtuk, hogy az aradi büntetőjárásbíró két heti fogházra és hatvan korona pénzbüntetésre ítélte *Jankovics György* kereskedőt azért, mert *Zombory Gyula* fodrást úgy arculította, hogy az heteken keresztül beteg volt s az ütés következtében hallása is meggyöngült. *Jankovics* a fodrást állítólag ki akarta „stejgerolni” üzlethelyiségéből. Felelősség folytán az ügy a kir. törvényszék elé került, mely sulyos testi sértés vátsége miatt *Jankovicsot* — számos enyhítő körülmény tekintetbe vételével — 200 korona fő- és 60 korona mellékbüntetésre ítélte.

§ Csók a tárgyaló teremben. A zordon paragrafusok komor birodalmában a minap bevonult a poésis. Büntető ügyet tárgyaltak a muraszombati járásbírósnál, *Podleszek Iván* mezővári lakos bűnügyét, ki ellen az volt a kemény vad, hogy a feleségét, a szép *Rituper Juliat* megverte, mert az a kegyemes és a nőre igazan nem nehéz házastársi kötelességet nem akarta teljesíteni, mely végre is a házasságnak egyik nem ép legényegtelenebb része. Az ügy bíróság elé került könnyű testi sértés miatt. A tanúk sorában jelen voltak az após és anyós, akiknek viselkedéséből nyilvánvalóvá lett, hogy a casus belli az anyós volt ebben az ügyben, aki nem szívesen látta a fiatalok szerethetőségét. Kemény komolysággal tárgyalta a bíróság az ügyet, az ügyvédek viatták az igazságukat, amíg végre egy önfeléd pillanatban az ifjú férj kategorikusan kijelentette, hogy bizony az ő feleségéhez se törvénynek, se bírónak, se ügyvédnek semmi köze s hirtelen derékon fogta a menyecskét s nagy, boldog csókot nyomott piros, egészséges kepeire. A csattanásra letette a bíró a törvénykönyvet, elhallgattak az ügyvédek s mielőtt bárki is szóhoz jutott volna, elcsattant a második, a harmadik csók. Festői kép volt, eiol a boldog fiatalok — hátul a nagy változást meg nem értő após és anyós. S amit a paragrafus, a törvény, meg nem tudott oldani, egyszerűen megoldotta a nav, egészséges csók.

§ Vád alá helyezett jóságitagzó című tegnapi közleményünkre vonatkozóan *Janossy Ottó* hosszabb levelet intézett hozzánk, amelyben vitatkozik az ügyész vadirattal és a vadtanács határozatával. Azt írja *Janossy Ottó*, hogy az acsafalvai fűrészgárdában az összes őrintézkedéseket megtették, az iparfelügyelő többször megvizsgálta és helyesnek találta az intézkedéseket. Az iparfelügyelő szerint bármily őrintézkedés mellett megörtönnének a baleset, ha a munkás vigyázatlan; a legutóbbi baleset pedig úgy történt, hogy a parkettavágó munkás beszegettett és ferdán tolt be a fadarabot a fűrész alá. *Janossy* a baleset alkalmával nem is volt otthon. Különben pedig — írja az igazgató panaszos levelében — ha ilyen alaptalan följelentés után is vádat emelnék becstelen ember ellen, akkor mindenki kénytelen lesz itthagyni az országot és ne csodálkozzanak, ha ő feloszlatná a gyárat és munkásaival együtt Amerikába meene.

Az első köztársasági per.

— Nagy György dr.-t felmentették. —
(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Szeged, február 19.

Magyar esküdtek elé ma került először köztársasági per anyaga. A szegedi törvényszék esküdtbíróssága ma tárgyalta a sajtóperét Nagy György dr. volt országgyűlési képviselő, hódmezővásárhelyi ügyvédnek, aki ellen az alkotmányos államforma megtámadása miatt emelt vádat az ügyészség.

Nagy György dr. tudvalevően lapjában, a Magyar Köztársaságban cikket írt tavaly Kossuth Lajos országa címmel. Ezt a cikket inkriminálta az ügyészség. Mint a mai tárgyaláson kijelentette Nagy György, a pert egyenesen az igazságügyminiszter utasítására indították meg. Az igazságügyminiszter — így mondotta Nagy György — kijelentette az ügyészség vezetőjének, hogy Magyarországon a köztársasági mozgolódás csöppet sincs inyére a dinasztának. Ilyen előzmények után ország-szerte nagy érdeklődéssel várták a tárgyalást. Küldöttségek demonstratív felvonulását szervezték Szegedre. Egyedül Hódmezővásárhelyről több ezren készültek Szegedre átrándulni, de a szegedi főkapitányság betiltotta a felvonulást. Szegedre mégis egész sereg ember érkezett ma, akik nagyrészen nem juthattak be a tárgyaló terembe és a törvényszéki palota előtt csoportokba verődve várták az ítéletet.

Nagy György dr. perének tárgyalására egész sereg érdeklődő érkezett ma Szegedre. Megérkezett a budapesti egyetemi ifjak harminc tagú küldöttsége, megjöttek a kecskeméti Szappanos István vezetésével, Nagy György kíséretében érkezett egész sereg hódmezővásárhelyi polgár. A tárgyalóterembe azonban csak kevesen juthattak be, a többiek csoportokban álldogálnak a törvényszéki palota előtt. Dél előtt kilenc órakor nyitotta meg a tárgyalást Pókay Elek törvényszéki elnök, a szavazóbírák Szabó Andor és Gerhauser József, a vádhatóságot Szápár József ügyész képviselte.

Az elnök felolvastatta a vádiratot, majd a Kossuth Lajos országa című cikket, melyet az ügyészség inkriminált. Az esküdtszék megalakítása után Nagy György kijelenti, hogy bűnösnek nem érzi magát. Elmondja a per előzményeit. Tudta, hogy a hatalom a Magyar Köztársaság című lapja miatt üldözni fogja. Előzőleg cikke már megjelent egy hódmezővásárhelyi újságban, később több vidéki újságban és egy fővárosi lapban, de nem inkriminálták. Mikor a cikk, amelynek élén még tompított is, megjelent a Magyar Köztársaságban, Szápár szegedi királyi ügyész nyomban jelentést tett az igazságügyminiszternek. Székely Ferenc rögtön a királyi ügyészség vezetőjét hívatta és kérdezte, lehet-e a pert Budapesten tárgyalni. Székely azt mondta az ügyészség vezetőjének, hogy nem kellemes a dinasztának a köztársasági eszme terjesztése. Kéri Szápár ügyész kihallgatását erre nézve, hogy csakugyan jelentést tett az igazságügyminiszternek.

Szápár ügyész ellenzi a kihallgatását.

Nagy György: *Elég a becsületszava is.*

Elmondja azután Nagy György dr., hogy az ügyészség átírt az ügyvédi kamarához, hogy töröljék Nagy Györgyöt, de a kamara ezt megtagadta.

Szápár ügyész: *Ez nekem novum.*

Nagy György: *Itt a kamara értesítése.*

Pókay Elnök megállapítja, hogy az ügyvédi kamarához ő írt át, mert ez minden hasonló esetben így szokás.

A bíróság a bizonyítást nem engedte meg és áttért a perbeszédre. Szápár ügyész vád-

beszédében az alkotmány alaptörvényeinek megsértése miatt kérte a vádlott elítélését. Nagy György dr. hangoztatta, hogy nem vétkes, a magyar nemzet függetlensége érdekében szükségesnek tartja a köztársasági eszme propagálását. Kéri fölmentését. Az esküdtek ezután visszavonultak és rövid tanácskozás után nem találták bűnösnek Nagy Györgyöt, akit a bíróság fölmentett. Az ítéletet déli egy órakor hirdették ki. Nagy Györgyöt távozással a törvényszék előtt várakozó tömeg lelkesen éljelezte.

Aktuális emberek.

(Gróf Berchtold és az aradi ügyvéd.)

Berchtold gróf új külügyminiszterrel lapunk egyik aradi olvasója, egy általánosan ismert ügyvéd, a következőket írja nekünk:

10—12 év előtt az alsó Ausztriában fekvő világhírű Winternitz tanár szanatóriumában töltöttem néhány hetet neuresténiám gyógyítása céljából. Egy napon egy bécsi kabaré társaság előadást rendezett a község egyik kis vendéglőjében. Magától értetődik, hogy a némi szórakozásra vágyódó közörség teljesen megtöltötte azon vendéglő helyiségét, amelyben a kabaré előadás lefolyt. Én elég jókor mentem és helyet foglaltam a sarokban egy kis asztalnál egyedül. Előadás közben bejött egy elegáns középkorú ri ember, körül ment a kerthelyiségben, de minden asztal el volt foglalva, csak én ültem egyedül a kis asztalnál. Az elegáns úri ember asztalomhoz jött, udvariasan megemelte kalapját és németül azt kérdezte, hogy megengedem-e, hogy helyet foglaljon. Szívesen teljesítettem kérését és helyet csináltam neki. Bemutakozott:

— Graf Berchtold.

Én is bemutatkoztam. Leült az asztalhoz, vacsorát rendelt. Pár óráig hallgattuk az előadást, aztán hazamentünk. Másnap és a következő napokon újból találkoztam vele, hol a szanatórium parkjában, hol az olvasó teremben, hol a sétákon. Egy ilyen séta alkalmával megkérdeztem tőle:

— Gróf ur nincs-e rokonságban a magyarországi gróf Berchtoldokkal, mert nekem Ópáloson, ahol szállóbirtokom fekszik, egy nagyon kedves szomszédóm van, özv. Matinkoitsné, aki született gr. Berchtold-leány.

Kijelentette, hogy ő az általam nevezett urnót nem ismeri. Ő a gr. Berchtold-család morva ágához tartozik. Azt is megtudtam tőle, hogy ő egyáltalán semmi kúrát nem tart, hanem édesatyja látogatása céljából van itt, aki súlyos betegen fekszik egyik villában és Winternitz tanár kezelése alatt áll. (Rövid időn belül az öreg ur meg is halt.) A beszélgetés köztünk mindig németül folyt.

Néhány nap múlva Wienben a Südbahn állomáson találkoztunk; mirchetten Kaltenleidegenben igyekeztünk a szanatóriumba, mert itt szokás, hogy a páciensek be-be rándulnak Wienbe szórakozni s ügyeiket elintézni. Egy szakaszban utaztunk Liesingig; a wien-trieszti gyorsvonalon vitt. Itt át kellett szállnunk a liesing-kaltenleidegeni helyiérdekű kis vonatra, amely azonban még nem érkezett be az állomásra, tehát várniunk kellett. Az idő telt, de a kis vonat nem jött és tekintettel arra, hogyha beérkezik is még 30—40 percig vár az állomáson míg vissza indul, láttam, hogy a gróf idegesen nézi az óráját és szeretne már menni beteg atyjához. Azt tanácsoltam neki, hogy menjen innét át egy bérkocsin, sokkal hamarabb otthon lesz, mint a vonattal, ha az mindjárt indulna is, pedig ki tudja mikor indul, mert még be se jött. A gróf elfogadta tanácsomat, egy vasúti szolgálóval bérkocsit hozatott és meghitt en-

gem is, hogy menjünk együtt. A meghívást elfogadtam annál is inkább, mert szép nyári alkony volt s az egész ut Liesingtől-Kaltenleidegenig erdőkön vezet keresztül. Utközben megtudtam tőle, hogy ezidőszereint a londoni Osztrák-Magyar követségnél van beosztva, mint követségi tanácsos és most szabadságon van, beteg atyja látogatása céljából időzik itt. Neje és családja az előbbi Csongrád megyei birtokán időznek, aki Károlyi Alajos gróf londoni osztrák magyar nagykövete leánya.

Beszélgés közben szó került, hogy mit csinálnak ma Wienben? A gróf mosolyogva mondotta, hogy ő ezúttal üzleti ügyekben járt ott. Meglepően néztem rá s észre vettem az arcomon, mintha kérdeztem volna, ugyan miféle üzleti ügy lehet egy nagykövetségi tanácsosnak. Kivett a zsebéből egy levelet és átadta nekem. Elegáns arisztokratikus szép női írás volt magyar nyelven írva, amelyben a gróf neje értesíti férjét, az uradalomban történő gazdasági dolgokról s egyben megbizra, hogy érdeklődjék a repce áráról, mert az évben nagy repce termésük volt. Midőn a levelet vissza adtam, de most már magyarul azt mondtam neki:

— Gratulálok gróf ur, hogy a k. neje ily kitűnő jószágigazgató. Azonban már ezentúl — folytattam — többé nem beszélünk németül, hiszen, mint látom, a gróf ur tud magyarul.

Röviden, de korrektül válaszolt magyar nyelven azt mondotta, hogy nem bírja teljesen a magyar nyelvet, de tanulta és igyekszik azt elsajátítani és megemlítette, hogy Londonban a szakácsnéja, szobaleánya, inasa, komornája, kocsisa stb. mind magyar.

— Nem veszem észre, — válaszoltam én, — hogy a gróf ur hibásan beszélne és aztán csak gyakorolnia kell, a gyakorlat teszi a mestert s ha ma kissé gyöngébben is megy, holnap már jobban fog menni s aztán a gróf ur maholnap külügyminiszter lesz s milyen jó lesz, ha teljesen tud magyarul.

Szerényen mosolyogva legyintett kezével s az én udvarias jóslatom — amint most kiderült — nagyon hamar beteljesült. Különböztetve tapasztaltam már, hogy az ilyen előkelő nagy állású urak csak azt produkálják, amit korrektül tudnak. Példá rá Edelsheim Gyulay Lipót br. volt lovasági tábornok s Magyarország főhadparancsnoka, aki dacára külföldi származásának, egész jól bírta a magyar nyelvet, magyar újságokat olvasott, magyar cselédséget tartott, azokkal állandóan magyarul beszélt s amíg aktív tábornok volt, katonai vizsgálatok alkalmával előszeretettel szólított meg a magyar bakákat és huszárokat magyar nyelven. Intelligens uriemberekkel azonban nem szívesen beszélt magyarul, mert tudta, hogy azt nem korrektül beszéli.

VIDÉK.

Házi ipari kiállítás. Saskeőy József áll. igazgató tanító, a gyulavarsándi gazdakör elnöke államsegélyvel kosárfonó tanfolyamot szervezett, hogy a nép a Körös árterét kiaknázhassa. A tanfolyam berekesztése és a közel 300 kosármunkából álló gyönyörű kiállítás megnyitása vasárnap történt a nép teljes részvételével. A tanfelügyelőség nevében Kehrér Károly kir. s tanfelügyelő meleg szavakkal fejezte ki elismerését az agilis igazgatónak az elért nagy eredményért.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	— 257
Műfőkallomás	— 181
Kiadóhivatali és hirdetői osztály	— 181
Nyomda	— 181

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Kedd: Délután: Peleskei nótárius, bohózat. Est: Troubadour, opera. Dr. Bedő Árpád és B. J. György vendég. A) bérlet.

Szerda: Igloi diákok, diákelet dalokkal. A) bérlet.

Csütörtök: Nem lehessen tudni, szimfonia. Bemutató előadás. B) bérlet.

Péntek: Nem lehessen tudni, szimfonia. C) bérlet.

Szombat: Kis gróf, operett. A) bérlet.

* A Társadalomtudományi Társaság felolvasása és közgyűlése. A Társadalomtudományi Társaság aradi fióka tegnap tartotta a Kereskedelmi Akadémia kisermében rendezésű közgyűlését, melyet Szabó Frigyes dr. népszerű szabadelőadása vezetett be a „Modern munkásmozgalmakról.” A természet zűfólásig megtöltő előadó hallgatóság feszült figyelmétől kísérve kezdte a nagyképzetű figyvéd előadását. Bevezetésében rövid visszajelentést vette a kérdés történeti fejlődésére, kimutatta, mint keletkezett az ókori rabszolgák és középkori jobbágyrendszerű gazdálkodásból a modern kapitalisztikus termelési rendszer, melyben a gazdasági cselekvések vezérmotívuma többé nem az egyén magánhasználatának kielégítésére irányuló megfelelő jövedelmi forrás biztosítása, hanem mennél nagyobb tökének, mennél nagyobb haszonnal való megforgatása. Ezt a gazdálkodási rendszert három fővonás jellemzi: 1. a tőkés, vagyis a munkádó természetesen a termelési költségek csökkentésére és ennek megfelelően nagyobb haszon elérése céljából a munkabérek lenyomása törekszik. 2. azok, akik gazdasági helyzetüknél fogva kénytelenek munkaserejüket bérbeadni, vagyis a munkásosztály, a proletáriatus, mindinkább a nagyobb termelési centrumok, a nagyipari központok, más szóval a nagyvárosok felé özönlenek és végül 3. hogy a kapitalista termelés a kézműipar helyett modern gépekkel, gyárakban történik. Az előrehaladott időre való tekintettel kénytelen volt itt Szabó dr. az előadását megszakítani és azt f. hó 25 én fogja folytatni. A nagy tetszéssel fogadott előadás után a Társadalomtudományi Társaság közgyűlése következett, melyet Krenner Vilmos a társaság elnöke nyitott meg. Ugy az elnöki, mint a titkár és pénztárosi jelentéseket a közgyűlés tudomásul vette és a felmentvényt a vezetőségnek megadta. Végül az új tisztikar megválasztása következett és a közgyűlés a vezetőség által ajánlott listát felszólalás nélkül egyhangúlag elfogadta. A társaság alelnöke Bácskay Béla dr. lett.

* Casals hangversenye. Nincs Aradnak idegen forgalma elég? A tegnapi hangversenyen meggyőződöttünk, hogy van. Nemcsak Arad környékéről, hanem sokkal távolabb eső városokból, Makóról, Temesvárról stb. voltak itt sokan azok közül, kik Casalt, a spanyol gondokást még nem hallották, mások meg azért, mert már hallották. Kubelik óta nem volt Aradon ilyen zsúfolt hangverseny-terem. S nem ok nélkül. Jól járt a hangversenyrendező cég, meg a közönség s a művész is. Casals, bár túl van a csodagyerekség nimbuszán, hisz már 35 éves, Aradon még nem volt. De számos lelkes aradi zenebarát kívánságára, kik művészetében Paster, Bécsben gyönyörködtek, végre ide is lejtött. Aki az igénytelen, majdnem cLOWA-szerű alakot maga előtt látja, nem is gondolna arra, hogy ugyanez az ember minő hangokat varázsol ki hangszereiből. Casals művészetében különben nincs semmi boszorkányság. A tökéletességig vitt alapos készültség, minden hangnak a maga kellő dynamikai és ritmikai értéke, a hagyományoknak elismert felfogás, minden hatásvadászas és pózolás kerülése: ez jellemzi Casalt. Szemeit folyton csakva tartja, ami az ilyen kiváló művésznél nem annyira póz, hanem elmélyedés: hisz annyi felcsillogó női szem fascinaló sugarával farkasszemet nézni s a mellett feladatának eleget tenni ki volna képes? A közölt program helyett egész más játszott, melyet kísérője jelentett be az egyes számok előtt. Először Haydn gondokaversenyét játszotta, melyet pár héttel előbb Rezik-től hallottunk, persze nem ilyen formai tökélyvel. Majd Bach suitejét játszotta a Gavotte helyett a Bonréeval. Még a jó muzikus is rendszeresen etude szerűen darálja te Bachot: nála

megértettük, mit akart Bach. A kíséret nélkül, pusztán magára maradt cselló valóban játékos volt mestere kezében. Majd a kevéssé ismert Valentini élénk ritmusa szonátáját adta elő s végül 3 szalondarabbal kedveskedett: Dvorzák „Erdői csodá”, Csajkovszki „Dal ezöveg nélkül” Popper Spanyol táncát, Csajkovszkit, melyet a Manan-hangversenyei Denz-től is hallottunk, eredeti enyeg tónusban adott elő, ami ilyen szalondarabnál megengedett s annál hatásosabb. A tomboló tapsorkán a program végeztével is helyén maradt közönség részéről ráadásra bírta a magát kérésre szerető művészt: Bach Sarbandja-ral hálálta meg a viharos lelkesedést. A kíséret, a kiváló orgonavirtuóz: Antalffy Zsuzs Dzsos, példás alkalmazkodási képességei láttá el a rája eső feladatot. Mindenki azzal az érzéssel távozott, hogy ez volt a szezonnak legkimagaslóbb zenai eseménye (a brüsszeliéket kivéve.) W.

* Szentes Fülöp új festménye. Művészi eseményeket megillető érdeklődéssel fogadták Aradon Szentes Fülöpnek, a kiváló portréfestőnek első itt készült nagy festményét, amelyet a művész a napokban fejezett be és ma a Langyel testvérek Andrássy-téri kirakataiban rövid időre a nagyközönség számára is megtekinthetővé tett. Szentes Fülöp tudvalegőleg Montag Minónának és kisleányának életnagyságu képét festette már hetek óta és a hatalmas méretű impozáns vásznon művészi biztonsággal és hangulatos beállításban teremtette meg az aradi uritársaságok ismert tagjának portréját. A mesteri portré Montagét világos toalettkben, ülő helyzetben ábrázolja, amint balkarját egy kis asztalkán nyugtatja. Jobboldalán a kis leány áll édesanyja mellett, vállához hajlva. A portré élet-hűségén kívül hangulattal telt és finom nőn-szokban is gazdag. A háttér fala és mély perspektívát nyújtó ajlónyíláson beáradó fény sáv a művész artisztikus törekvéseiről tesz tanúságot. A ruhák világos tónusa mellé hatásosan simul az asztalon művészi vázában illatozó virágok mély lila foltokban festett csoportja. A nagy festmény méltóképen sorakozik Szentes Fülöp eddigi alkotásaihoz és újabb bizonyossága annak a lankadatlan, művészi mélyiségekre törekvő harminc éves munkásságnak, amelylyel Szentes Fülöp a magyar portréfestők legjobbjai közé emelkedett. Ezenek a pompás és kiváló festménynek hatása alatt kétségtelenül még nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a művész rövid aradi tartózkodása iránt és valószínűleg versenyezve iparkodik a műértő aradi közönség megnyerni magának Szentes Fülöp további és most szabaddá lett művészi munkásságát. Ez a törekvés annál is inkább szükséges, mert a világhírű művész csak rövid ideig maradhat Aradon. A közönség minden bizonynyal méltányolja azt a szokatlan áldozatot, amelyet egy ilyen, a külföldön is többször kitüntetett művész hoz, amikor otthagyva fővárosi műtermét lejön Aradra és alkalmat ad a publikumnak kiváló alkotások közvetlen megszerzésére.

* Lázár Béla dr. Aradon. A Kölcsey-egyesület vendége, Lázár Béla dr. nagyváradi felolvasása után tegnap Aradra érkezett. Kedden délután fog előadni a városi hatán Pál Lászlóról, arról az aradi kitűnő festőről, akinek dícsősége összetörtött a Munkácsy Mihályával. Pál legszöbb képeit a Koch Dániel cég egy alkalmazottja fogja vetíteni a főcéliskola gépével. Lázár Bélát annál nagyobb érdeklődéssel várják, mert az aradi magagyűjtemények modern, magyar képeit is tanulmánya tárgyává kívánja tenni. A felolvasást 5 órakor Babiák Nándor kezdi meg amerikai emlékeivel. A Kölcsey-egyesület tagjai a felolvasáson igazolványokkal vehetnek részt, nem tagok a pénztárnál koronás jegyet kapnak. A Kölcsey-egyesület könyvtára csütörtökig zárva lesz.

* Az igloi diákok. Szerdán Farkas Imre bájos daljátékát, az Igloi diákokat adja elő a színtársulat. A darab egyetlen női szerepét Neógrád Dóra fogja játszani szűttel is.

* Az Aradi Filharmoniai Egyesület szubvenciójáról ezt a levelet kapjuk: Igen tisztelt szerkesztő ur! Az Aradi Közlöny e hó 18-i vasárnapi számának veséruikkében, melynek stílusáról különben az atikai sőt fel nem ismerem lehetetlen, többek közt arról is volt szó, hogy a létesítendő városi moziban a zenét a filharmoniai egyesület a városi szubvenció fejében szolgáltassa. E kitétel a be nem avatottakat arra a tévhitre vezetheti, hogy egyesületünk tényleg élvez városi szubvenciót. Sajnos, ez a mai napig még nem felel meg a valóságnak, mert Arad városa eddig és eddigszent semmiféle szubvenciót nem nyújt egyesületünknek. Mert az a kedvezmény, melyet különben egy csomó együttes megoszt velünk, hogy t. i. próbáinkat a városi polgári finiskola egyik tantermében tarthatjuk, szerény nézetünk szerint még nem nevezhető szubvenciónak. Igen t. Szerkesztő urnak e helyreigazító sorok szives közléséért hálás köszönetet mond kitűnő tisztelettel Dr. Wagner József, a Filharmoniai egyesület titkára.

* Isaye hangversenyének elhalasztása. Isaye Jánosnak, a világ legnagyobb hegedűművészeinek szerdára hirdetett hangversenye elmarad, illetve halasztást szenved és március 20-án lesz az aradi színházban. A direktió ezúton is értesíti a közönséget hogy az előre váltott jegyek e napra érvényesek, esetleg a jegyek a színházi pénztárnál visszaválthatók.

* Két előadás. Hushagyó kedden két előadás lesz. Dé után a legjobb magyar bohózat, a Peleskei nótárius kerül színpadra. — Este operaelőadás lesz. Verdi örökbecsű szép operája, a Troubadour van műsoron. Az előadásban két vendég fog fellépni, dr. Bedő Árpád és Bejery György, a temesvári színház tenoristája.

* Az Athenaeum könyvtár. 3-ik kötete, Balzac világhírű műve a Szamárbőr már megjelent és a Juhász és Tarsa cégnél kapható 1 kor. 90 filléért. Telefon 265. 715

* Új műsor az Urániában. Kedden délután kerül színpadra az Uránia fejedelmi új műsora. Mesés szép természet uáni felvetelek, hatalmas drámák, kacaglató bohózatok szerepeinek a műsoron. Egy teli tájkép az ilyenmő felvetelek között egyike a legszebbeknek, hangulatos, megragadó, gyönyörű szép. Egy amerikai dráma feltűnést fog kelteni ritka érdekes tárgyával és hatalmas beállításával. A műsor minden egyes száma megérdemelné a külön méltatást, ép azért egészenen ajánljuk a közönség figyelmébe. 175

* Sárkányölő Szent György. A keresztény legendák egyik legszöbbike Szent Györgyről szól, aki ismuto, a sárkányt osodás modon megölte és megszabadította az antiochiai király gyönyörűséges leányát. Ezt a mesés képet csütörtökön mutatja be az Uránia színház. 175

* Komédiaször. (Az Apolló világhírű slágere.) Felcsigazott érdeklődéssel várja a közönség az Apolló színház keddi bemutatóját, amely a Komédiaször címet viselő s az elmúlt hetekben újabb bemutatót Négy ördög című fenomenális filmnek a folytatása. Emlékeztetőnkben van még az a osodás, megkapó tragédia, amely a levegő királyának négyes csapatát megöskitotta s kettőnek tragikus halálát idézte elő. A közönséget megáival ragadta az a osodás kép, amely zsúfolt nazak előtt, a siker minden jelével kerül színpadra. S ez a siker a Komédiaször előadásától sem fog elmaradni, mert ez a gyönyörű kialakítású film tartalom és megjatszás tekintetében vetekszik elődjével, sőt azt felül is mulja. A nagy tragédia után, amely a két idősebb művészek halálát okozta, a kisebbik film megragad a levegőtől, elhagyja diadalmas sikereinek helyét a cLOWA-jess deidie, felesége azonban továbbra is megmarad trapéz-művésznőnek. A osodaszép asszony, Rosita férjét annak gyávasága miatt meggyújtotta s Emiliával tart viszonyt. A férj meglepi őket, mire mindketten megszöknek. Egy variettenél lesznek alkalmazva, hol Rosita szépsége feltűnik egy grófnak. Ez egy jatszótérrebe vezet, hol Rosita eleinte nyer, később azonban veszít. Kétségbeesve megy öltözöjébe, hol Emília és Félix akrobata ruhái vannak. Rosita meglátja Félix zsebében a tömött pénztárcát s ellopja. Félix Emiliára gyanakszik, kit börtönbe viszik. Emília kiszabadul a börtönből s raméay-vezetett vándorol egyik neyről a másikra. Egy alkalommal megpillantja Rositát, amint egy gavalierrel csómkába szöknek. Utánuk

ered, felkapaszkodik a csobakra, a férfit ellöki az asszonytól, szután átkarolja a belerántja a vízbe. Az Apolló igazgatósága ezután is értesíti a publikumot, hogy a nagy előadás való tekintettel a keddi előadás délután 4 órakor kezdődik. 177

Az ügyvéd orvosi bizonyítványa.

— Érdekes fegyelmi ügy az aradi kamarában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Nemrégben országos hírességet szerzett a lapok Makai Márton dr. szeghalmi ügyvéd esetét. Az ügyvéd nyílt párszabban hozta az ügyvédi kamarák, ügyvédtársai és a nagy nyilvánosság tudomására azt a ítéletet, amely őt a szeghalmi eserdőrségen érte, ahol fele érdekében tudakozódní akart és egy tulbuzgó eserdőrőrmester kitűzholta a szobából. A temperamentumos ügyvéd — aki azóta plakáttal tiltotta ki irodájából a eserdőrőrköt — ma az aradi ügyvédi kamara előtt szerepelt, mint vádlott. Makai Márton ellen a gyulai királyi törvényszék ezelt fegyelmi párszabot a kamaránál a következő, nem mindennapi eset miatt.

1910. április 12-ére a gyulai törvényszék nyomatvány utján elkövetett három rendbeli rágalmazás vétsége miatt főtárgyalást tűzött ki Makai Márton dr. ellen. Az ügyvéd nem jelent meg a tárgyaláson, hanem táviratban jelentette, hogy meghűlése miatt orvosi tilalomra otthon kell maradnia. A gyulai törvényszék elnöke azonban telefonon érdeklődött a szeghalmi járásbírósról Makai hopyléte iránt és meglepetéssel hallotta, hogy Makai Márton dr. oly kevéssé beteg, hogy aznap, április 12-én három tárgyalást látott el szívélyesen a járásbírósról. A főtárgyalás elnöke állt attól a jogától, hogy az ügyvédet eserdőrőrkkel vezettesse elő a főtárgyalásra, hanem az aradi ügyvédi kamaránál fegyelmi följelentést tett elene.

A kamara fegyelmi választmánya vád alá is helyezte az ügyvédet, aki védelemében Kiss Károly dr. szeghalmi körzeti orvos bizonyítványával akarta igazolni, hogy a kérdéses napon beteg volt és orvosa tilalmára nem mehetett Gyulára és upyarcsek az orvos engedte meg neki, hogy a szeghalmi járásbíróra átkeressen. — Kiss Károly dr. a múlt év márciusában kisdott hivatalos bizonyítványban csak annyit állított, hogy lehetséges, hogy Makai Márton dr. 1910. április havában volt beteg és akkor az ő tanácsára több napig otthon tartózkodott. Amikor pár hónappal később az aradi ügyvédi kamara kitallgatta az orvost, Kiss Károly dr. határozottan kijelentette, hogy nem emlékszik arra, hogy április mely napján volt beteg az ügyvéd, de azt a leghatározottabbar mondhatja, hogy sem azt a tanácsot, hogy Gyulára ne utazzon és a tárgyalásról elmaradását betegséggel indokolja, nem adta Makainak, sem azt, hogy Gyulára ne menjen, de Szeghalmiban elkeressen a járásbíróra.

A vád alá helyezett ügyvédet a mai fegyelmi tárgyaláson Rác Sándor dr. aradi ügyvéd képviselte, aki megmaradt fele első védekezéséről. Szalay Károly dr. kamarai ügyész pedig irásbeli írdést hozott fegyelmi büntetésként javaslatba a szeghalmi ügyvéd ellen.

A kamara fegyelmi választmánya tehát tanácskozás után Parecz Béla dr. kamarai elnök elnöklése alatt irásbeli írdésre ítélte

Makai Márton drt, mert úgy találta, hogy vétett az ügyvédi rendtartás ellen, amennyiben veszélyeztette az ügyvédi kar tekintélyét és kecsületét azáltal, hogy a főtárgyalásról történt indokolatlan elmaradásával esetlegesen eserdőri elővezetetésnek tette ki magát.

A fegyelmi ítéletet kézbesítik Makai dr-nak, akit természetesen felebezési jog illet meg.

Műsoros estély a Katolikus körben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Fényesen sikerült, ötletes és mulatságos műsorra ma estélylyel zárta le ma este a Katolikus Kör iróca'mi szakszékelya a Körnek idén rendezett farsangi mulatságait. A családias és barátságos hangulatú estélyen oly sokan jelentek meg, hogy a kör helyiségei csaknem szűknek bizonyultak a díszes közönség befogadására. A mulatságon az aradi katolikus társaságom előkelőségei majdnem teljes számmal vettek részt. A kör kitűnő műkedvelő gárdája pedig megérdemelt, őszinte és nagy sikert aratott.

A táncmulatságot gazdag, változatos, rendkívül szíllmesen és mulatságosan összeállított műsor előzte meg, amely mindvégig lebilincselte és csöngre fakasztotta a jelenvoltskat. Monav Ferencnek a mai estélyre írt alkalmi prólóját adta elő mepryitűl Horváth Gus, aki főves szavaltással megnyerte a közönséget. Utána Kóhányi Zelmá ölt a zongorához és Wagner Ltw Lehereróját játszotta el nagy készűltűssel és tudással. A műsor harmadik részére Oggolder Pálra énekezésre volt. A fiatal énekeső annyi érésszel és közvetlenséggel adta elő Gumbert Madárdalát, hogy a közörség lelkes tapsára és éljenzésére kénytelen volt még magyar répdalokat is előadni. A zongora kíséretet Gemmer Irénke szolgáltatta ügyesen. Najmányi Margitka monológot adott elő a kedves játékaival nagy része volt a mai estély sikerében. Utána Román József lépett a pódiumra a énekelt dalokat, melyek közül különösen palóc dalsai arattak nagy sikert. A műsor utolsó előtti száma „Csak kíméletesen” tréffés jelenet előadása volt, melyben Benda Beba a feleség szerepében aratott sikert. Polgár Gy. Ödön dr. pedig a férfi szerepét adta rendkívül ügyesen és mulattatón, Kóca Géza a pircér szerepében fakasztott derűt. Végül „A bíróság előtt” című tréffés jelenetet adták elő, mely egyike volt a műsor legmulattatóbb részének. Legnagyobb része a darab sikerében Láng Jánosnak volt, aki a cipányt játszotta élethűen s állandóan derűlt karpulattan tartotta a közönséget. Vass István dr. a bíróság szerepében. Polgár Gy. Ödön dr. az írók szerepében és Szabolczky János a eserdőr szerepében nyújtottak jó alakítást. Az egyes számok előtt Vass István dr. a szellemes konferenciáé mulattatta a közönséget.

A két óra hosszat tartó műsor lejátszása után a teás szék mellett telepedett a publikum, azután pedig tárcra perdültek s a késő reggeli órákig maradtak együtt.

A jelenvolt hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyeznie a rendezőségnek:

Asszonyok: Annyalathy Tivadarné, Benda Jánosné, Boross Ivánné, Bíró Bertáné, Dr. Bozóky Mátyásné, Bihary Kálmánné, Bogsán Károlyné, Bauer Gyuláné, Prolich Istvánné, Csenke Károlyné, Dengl Lajcáné, Dippold Jenőné, Dahni Jánosné, Fekert Gyuláné, Ferray Jánosné, özv. Gerich Ödönné, Grallert Rezsőné, Gamer Lipótné, Hauser Károlyné, Hönig Frigyesné, Hartmann Béláné, özv. Haslinger Ferencné, Jakabffy Zoltánné,

Jeney Lászlóné, Junga Józsefné, Kristyóry Jánosné, Kövér Zeigmondné, Kuhn Antalné, özv. Kohlbauser Ferencné, Kárpáthy Jánosné, Kovacsics Józsefné (Ujarad), Kristyóry Sándorné, Klein Józsefné, özv. Knoblauch Antalné, Koron Jánosné, Kisfalussy Istvánné, Lócs Rezsőné, Láng Jánosné, Lejtényi Sándorné, özv. Litsmann Józsefné, Lestkó Sándorné, Dr. Leitner Ernőné, dr. Mülek Lajosné, Mikorényi Deszóné, Medveczky Lajosné, Mistah-Sándorné, Meisztrovits Jánosné, Najmányi Béláné, Nagy Sándorné, Ortutay Gyuláné, Palotay Antalné, Péchy Albertné, Péchy Gézáné, Poor Ernőné, Szakoleczay Lajosné, Szabolczky Jánosné, Schwaifer Edéné, Székely Karolyné, Szőke Rezsőné, Selly Mátyásné, özv. Somogyi Ágostonné, Telbisz Béliné, Tilperzer Andorné, Urbányi Béláné, özv. Vertán Oszkárné, özv. Vertán Lukácsné, Versár Mártonné, özv. Venter Geróné, Dr. Végh Endrőné, Waachóczy Józsefné, Zsó Jánosné.

Leányok: Bihary nővérek, Benda nővérek, Bogsán Mariska, Banovits Viola, Buchwald Józsa, Doga Irma (Budapest), Gerich Irén, Gombóc Nelli, Gamer Irén, Hönig Lenke és Anti, Hoffmann Erna, Habberger Mariska, Haslinger Böske, Jeney Lujza, Kövér nővérek, Kohn Milka, Kóhányi Zelmá, Kovacsics Riza, Klein Ilonka, Kocsó Piroksa, Kárpáthy Mici, Kovacsics Gizella (Ujarad), Litsmann Erzsike és Mariska, Meisztrovits nővérek, Najmányi Margit, Oggolder Palma, Sztrojny Margit, Szekendy Sárika (Kalocsa), Schweffer Ilonka, Szathmáry Etelka, Schannan Lujza, Selly nővérek, Tóth Ica és Pali, Urbányi Ilonka, Vertán Margit, Versár Hermin és Ersei, Venter Viktorika, Vertán Sári és Ida, Waschoczy Ilonka.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az ágostai ev. egyház közgyűlése. Az ágostai evangélikus egyház vasárnap délsőtt 10 órakor tartotta rendes évi közgyűlést Inatitőrís Kálmán felügyelő elnöklése alatt. Az elnökség kegyelvitel emlékezett meg az elhalt id. Purgly János és Knóthy Géza hosszú éveken át buzgó presbyterairól és emléküket jegyzőkönyvben megörökítette. Az évi zárszámadások és kimutatások részletes felolva ása után a közgyűlés Réthy Viktor gondnok, Frint Lajos lelkész és Lautner Mátyás jegyző buzgóságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavatolt. Azután megválasztották: Boros Károly, Bórczi Pál, Gelegonya Ferenc, Hehs Béla, Nikitscher József és Szabó István. A közgyűlés nagy lelkesedéssel ünnepelte Frint Lajos lelkészt abból az alkalmából, hogy most töltötte be az aradi egyháznál lelkészi működésének 30-ik évfordulóját. Egyhangulag határozattá emelte Kneffel Lajos jegyző azon indítványát, hogy átiratilag kérje fel a közgyűlés az esperességet, hogy az esperességi közgyűlés az évben Aradon tartassék meg s ez alkalomból Frint Lajost az aradi evangélikus egyház fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésűl úgy az egyházmegye testülete, ta'amint Arad társadalma szívélyes órációban részesítse. Ennek rendezésére bizottságot küldött ki: Inatitőrís Kálmán, Fábry Sándor dr., Purgly László, Ábray Lajos, Kneffel Lajos, Hehs Vilmos, Marczély Kornél és Király László személyében.

(*) Az Aradvárosi Társaskör február 25-én (vasárnap) délután 4 órakor évi rendes közgyűlését a megjelentek számára való tekintet nélkül megtartja. A közgyűlés alkalmából este 8 órakor a kör Sárosi utca 1. szám alatti helyiségeiben társasvacsora lesz. A részvétel a körben kifüggesztett íven szombat estig bejelentendő.

(*) Az aradi pincérek segélyző és elhelyező egylete e hó 13 áról 14-ére menő éjjelen tartotta meg évi rendes közgyűlését, mely alkalommal az egylet elnökűl egyhangulag Nagy Lajost, a Vadászűrt étterem tulajdonosát választották meg. Ugyancsak ez alkalommal megválasztották: alelnök: Weinberger Lajos, elnök: Flegár János, pénztárnok: Schwartz Ferenc, számvizsgáló bizottsági elnök: Lovasberényi Jakab, számvizsgáló bizottsági tagok: Hetényi István, Tóth Gyula, választmányi tagok: Berkovics Dezső, Tarnóczy Árpád, Müller Károly, Göller György, Bécsi Mihály, Blessi Béla, Weisz Ignác, Orbán Elek, Barta István, Rosenzweig Samu és Schiller Lajos, póttagok: Batári József, Sopronyi István és Birmann József. Ugyancsak az egylet ügyvezetőjévé Nevelik József választott meg.

Lévay Lajos báró és Rakovszky István afférje.

— Megtagadott elégtétel. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, február 19.

A Ház mai ülésének a végén kinos affér támadt Lévay Lajos báró és Rakovszky István között, Justh Gyula beszéde alatt. Egy helyütt Lévay Lajos báró így kiáltott közbe:

— A koalíció alatt is így volt!

Rakovszky István rákiáltott Lévayra:

— Maga hallgasson, maga akkor fizetett ágens volt!

Lévay Lajos báró: Mit mondott?

Rakovszky István (magismétli): Fizetett ágens volt!

Az affér kinos feltűnést keltett. Lévay Lajos báró ingerülten felugrott a helyéről, mindenki azt hitte, hogy Rakovszky felé rohan. Lévay barátai körülállták s ő a körülötte alakult csoportban segédekért keresett. Farkas Zoltán és ifjú Erdélyi Sándor utján provokáltatta Rakovszky Istvánt, aki Mezőssy Bélát és Palugyay Móricot nevezte meg megbizottai gyanánt. Rakovszky segédei arra az álláspontra helyezkedtek, hogy felük igazat mondott s ezért nem tartozik adni elégtételt. Lévay megbizottai azonban követelték az elégtétel megadását, mire Mezőssy és Palugyay azzal feleltek:

— Jelentse ki előbb Lévay, hogy a Pool-tól nem huz fizetést.

Ebbe Lévay segédei nem mentek bele, azzal a megokolással, hogy még az esetben is, ha felük a Pool alkalmazója lenne, föltétlenül képes lovasias elégtétel-kérésre. A tárgyalást délután négy órakor folytatták.

A tárgyalások eredménytelenül végsődtek, amennyiben mindkét fél segédei nyilatkozatot intéstek felükhöz. Lévay Lajos báró segédei Farkas Zoltán, ifj. Erdélyi Sándor a következő levelet intézték a felükhöz:

Kedves barátunk! Meghívásod folytán elégtételt kértünk Rakovszky István urtól a veled szemben a képviselőház mai ülésén használt azon kitételért: „Fizetett ágens!” Rakovszky István ur megbizottai, Mezőssy Béla és Palugyay Móric urak kijelentették, hogy felük a fizetett ágens kifejezést arra értette, hogy tudomása szerint a Hamburg American Linie társaságtól állandó fizetést élvezel és így felük közbekiáltásával a valóságnak megfelelőt állított. Ha kijelented, hogy a nevezett társaságtól sem közvetve, sem közvetlenül javadalmazást nem kapsz, úgy felük bármily elégtétel megadására kész, ha pedig ilyen kijelentést nem teszel, a kérdés elbírálására becsületbiróságot kérnek. Mi kijelentettük, hogy az elégtételadásnak föltételekhez kötésébe nem mehetünk, ragaszkodunk a feltétlen elégtételadáshoz és a becsületbiróságot feleslegesnek tartjuk, mert senkinek becsületét nem érintheti, elégtételadási és vevési képességét nem befolyásolhatja az, hogy valamely intézet igazgatóságában javadalmazással, vagy javadalmazás nélkül helyet foglal. Miután Rakovszky István megbizottai fenntartották álláspontjukat, a tárgyalást megszüntettük és befejezettnek nyilvánítottuk részünkről az eljárást.

Rakovszky Istvánhoz segédei, Mezőssy Béla és Palugyay Móric ezt a nyilatkozatot intézték:

Kedves barátunk! Erdélyi Sándor és Farkas Zoltán, mint Lévay Lajos báró megbizottai elégtételt kértek tőled a képviselőház mai ülésében vele szemben használt „fizetett ágens” kifejezésért. Mi megbízásodból kijelentettük, hogy azt a kitétel arra értetted, hogy Lévay

Lajos báró tudomásod szerint állandó fizetést huzott a Hamburg—Amerikai hajóstársaságtól és így állításod a valóságnak megfelel. Ha Lévay Lajos báró kijelenti, hogy sem közvetve, sem közvetlenül nem kapott ilyen fizetést, úgy te bármilyen elégtételadásra készen vagy, ha azonban ilyen nyilatkozatot nem tesz, akkor becsületbiróságot kérünk. Lévay báró megbizottai kijelentették, hogy adott esetben nincs helye a becsületbiróságnak. Ezzel részünkről az ügyet befejezettnek nyilvánítottuk.

A becsületbiróság tagjait holnap nevezik meg a felek.

HIREK.

Aerenthal grófot az udvar temetteti el

— A magyar képviselőház gyásza. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, február 19.

Aerenthal gróf elhalálása alkalmából a király Paar gróf főhadsegédje által rendkívül meleg hangú részvét levelet küldött az özvegynek. Ferdinánd bolgár király ma megjelent Aerenthal ravatánál.

Aerenthal gróf elhunytáról a magyar képviselőház mai ülése kegyelettel emlékezett meg.

Návay Lajos elnök mindjárt az ülés elején bejelentette Aerenthal gróf halálát. Az elhunyt, mondotta Návay, nagy felelősséggel és kötelességekkel egybekötött állásában az emberi szervezet gyöngeségével sem számoló példás kötelességtudással működött s nevéhez sokszor válságos időkben elért nagy eredmények fűződnek. A képviselőház is teljes mértékben kiveszi részét a gyászból. Indítványozza, hogy jegyzőkönyvben öröktse meg emlékét, intézzenek részvétáviratot a csalárhoz és a Ház képviseltessé magát küldöttséggel a temetésen.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök szintén kegyeletos szavakkal edözött Aerenthal gróf emlékezetének. Nemesak a kiváló államférfiut, hanem ő egy hű kollégáját is veszítette el benne. Teljes mértékben csatlakozik a gyász kifejezéséhez és indítványozza, hogy a temetés napján a Ház ne tartson ülést.

A Ház ebben az értelemben határozott.

Bécsből jelentik: Aerenthal gróf holttestét ma a külügyminiszeri palota nagytermében ravatalra helyezték. Csütörtökön, február 22-én a Mihály-templomban lesz az ünnepies becsütetés, amelyre hatfogatu udvari gyászkozsín szállítják a holttestet. A kocsit udvari lakájok és fákyavivők kísérik. Aerenthal gróf temetése ő felsége parancsára külön szertartással és nagy pompával fog végbemenni. A becsütetés után a menetben rendkívüli pompát fognak kifejteni.

— Az új külügyminiszter esküje. Bécsből jelentik: Öfelsége ma délelőtt felüzenegy órakor Berchtold Lipót gróf újonnan kinevezett községi külügyminiszter esküjét fogadta. Az ünnepies aktusnál Burián báró községi pénzügyminiszter és Gudenus gróf főkameras interveniólt. Az eskümentát Müller báró nagykövet, külügyminiszeriumi első osztályfőnök olvasta föl.

— Andrassy béketárgyalásai. Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülése után Andrassy Gyula gróf a Kossuth-párt vezetőivel behatóan tárgyalt a parlamenti béke ügyében. Azt javasolta, hogyha a kormány a katonai bünvádi perrendtartást levanné a napirendről a Kossuth-párt álljon el az obstrukciótól. — A tárgyalásokat holnap folytatja Andrassy.

— Halálozás. Waldner Mór Körösbökényből, 18-án elhunyt Borosjenőben.

— Herbstein Mór fizetés-zavarai. Tegnap és ma állandóan folytak a tanácskozások Herbstein Mór fizetés-zavarainak sima rendezése végett. A cég nagyobb aradi hitelezői mindent elkövetnek, hogy a válság csőd nélkül érjen véget, mert ezzel több százezer koronát mentenének meg önmaguknak és Herbsteinnek. A cég most azon buzgólkodik, hogy pontosan megállapíthassa: mennyi a passzívája? Vannak ugyanis olyan hitelezők is, akikről Herbstein szintén követel bizonyos összegeket. Előbb ezeknek az egyenlegét állapítják meg s csak azután lehet végső kimutatást adni a passzíváról. Beavatottak szerint az összes tartozások közel nyolcszáz ezer koronára rúgnak, de ebben benne vannak azok a bankkövetelések is, amelyeket ingatlan betáblázásokkal biztosítottak. Az árutartozások és tőzsdai differenciák összege nem több negyedmilliónál. A nagyobb hitelezők a közeli napokban Aradon értekezletre hívják az összes hitelezőket és a kiegyezés módjait beszélnek meg. Herbstein szerint, ha nyolevan—százezer korona készpénzt tudna most szerezni, legsürgősebb adósságait rendezhetné és üzletét zavartalanul bírná folytatni. Kilitás is van, hogy valamelyik cég folyósít e célra pénzt, de az se lehetetlen, hogy egyik rokonától szerezi meg az e célra szükséges összeget.

— Öngyilkos alezredesné. Eszékről jelentik: Rejtélyes öngyilkosság történt tegnap este. Tergovecs József alezredesnek, a volt társaságoknak a felesége, ezültett Kaltnecker Mária este beleugrott a Dunába és nyomtalanul eltűnt a hullámok között. Mindazon intézkedés megtörtént, hogy holttestét kifogják, de hiba való volt a hatóság fáradozása. A várost élénken foglalkoztatja a váratlan tragédia, mert nem tudják, mi vihette a halálba az alezredes feleségét.

— Sztrájkoló tanítók. Makóról jelentik: A makói református egyház husz tanítója d'ágasági pótlékot kért, amit az egyház megtagadott. A tanítók ma délután gyűlést tartottak, amelyen kimondták a kultursztrájkot: jövőben a vallásos falolvasásokban nem vesznek részt, egyházi ünnepeken nem énekelnek, analfabéta tanfolyamot nem oktatnak és a stóladijaikat mérséklésére emelik.

— Házasság. Huszár Károly, az aradi színház talentumos tagja ma az aradi anyakönyvi hivatalban házasságot kötött Fenyves Ilonka aradi urleánynyal.

— Az aradi orvosok és a munkásbiztosító pénztár. Mint előre jeleztük, vasárnap megtartotta az aradi orvosszövetség rendkívüli közgyűlését, amelyen a munkásbiztosító pénztárral kötendő szerződés végleges rendezésével és az aradi főorvosi állás betöltésével foglalkoztak. A közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul az új, végleges szerződést, amelyeket azonban még az Országos Pénztárnak is jóvá kell hagyni s csak akkor köthető meg véglegesen. A közgyűlésnek az a véleménye és ennek a határozatban is kifejezést adtak, hogy az aradi pénztár főorvosi állása csak akkor tölthető be, ha ezt a szerződést az összes fórumok jóváhagyták.

— Pályázat. Az aradvárosi vöröskereszt fiókegyesület az Erzsébet-alapítvány 1911. évi kamataiból és a 2 filléres perselyek 1911. évi jövedelméből 4, esetleg 5 szegény tüdőbeteg segélyezésére pályázatot hirdet. A kérvények Bökényi Arisztid egyesületi jegyzőnél (városháza, polgármesteri hivatal) nyújthatók be f. hó 28-ig. A segélyért szegényorsu aradvárosi illetőségű tüdőbeteg pályázhatnak. A kérvényhez illetőségi, szegénységi

!! Hatóságilag engedélyezett végeladás !!

Összes raktáron levő kész **cipőárui-**
mat üzletfelosztás miatt minden elfo-
 gadható árban **kiárusítom.** **KLEIN JÓZSEF**
 ARADON, PETÓFI-UTCA.
 Városi és megyei telefon szám 826.

és a betegséget igazoló orvosi bizonyítvány csatolható. Aradon, 1912. évi február hó 19 én. Wadowszky Gusztávné, elnöknő.

— **Lemondott a közös pénzügyminiszter.** Bécsből táviratozzák: Burián báró közös pénzügyminiszter ő felségének beadta lemondását. A lemondásnak egyetlen oka az a körülmény, hogy miután Berchtold gróf az új külügyminiszter magyar állampolgár. Burián báró további hivatalban maradása esetén az eddig követett szabással szemben két magyar közös miniszter lenne ő felsége a lemondás dolgában még nem döntött. — Prágából jelentik, hogy az Union értesítése szerint Burián báró közös pénzügyminiszternek utódja **Hohenlohe Konrád** herceg trisszi helytartó lesz.

— **Jótekonyság.** Koch Dániel ur 20 koronát adományozott az aradi polgári jótekonyság egyesületnek, melyért köszönetet mond Maresch Gyula egyetemi pénztárnok.

— **Öngyilkosságok.** Bogocán György borbélymester volt az, aki néhány hete az aradi rendőrbírószágon határozott ígéretet tett arra, hogy öngyilkos lesz, ha a bíró visszatérésre kényeseríti szolgálatban állott menyasszonyát, Szász Mária. Annyira komolyan gondolta ezt a tragikus véget a mester, hogy Szathmáry Béla dr. rendőrbíró előtt kivette a revolverét és hajlandó lett volna azonnal megöngyilkolni magát. Ebben megakadályozták és miután a feljelentő elállt panaszától, Bogocán boldogan távozott a bíróságról Szász Máriaval egyetemben. Azóta nem hallatott magáról semmit a szerelmes pár, míg ma ismét dolgot adtak a hatóságoknak. Amivel Bogocán fenyegetőzött azt Szász Mária végrehajtotta. Ma délután felment a Leiningen Károly-utca 2. számú ház padlására és forgópisztollyal mellbe lötte magát. Súlyos sérüléssel szállították a mentők a kórházba. Tettének okáról ő maga semminemű felvilágosítást nem adott, de a rendőrség megállapította, hogy a férfi feltékenykedett és emiatt keseredett el a fiatal nő. — Adamovics Milán 17 éves foglalkozás nélküli kereskedő tanonc tegnap hajnalban Kertész-utca 5. számú lakásán fejbe lötte magát és meghalt. Azért lett öngyilkos, mert a barátja nem atart a lakására menni. A halottas kamrába szállították.

— **Menyasszonyi kelengyék és alkalmi ajándékok** legolcsóbb beszerzési forrása Fischer Mór Arad, fűveg, porcellán, lámpa és díszműtáru kereskedése Andrassy-tér 20. Városi és megyei telefon 568.

— **Baleset.** Hadl József 18 éves bádógos segéd a Vécsey-utca 12. számú háznál végzett bádógos munkát egy eléggé magas létrán. Megszédült és leesett a létráról. Eltörte a bal karját. Kórházba szállították.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítem a tisztelt közönséget, hogy Vas János szabász ur tölem eltávozott és Windt János urat nyertem meg szabásznak, aki éveken keresztül külföldön, ugyisint itthon is nagyobb városokba mint szabász működött és bármilyen kényes ízléssel kívánt öltönynek elkészítésének megfelel. Miután üzletemet felosztatom és szövetraktáramat kiárusítom, öltönyöket igen olcsó árban készítek. Özv. inokai Tóth Lajosné.

— **Névcsera.** Megirtuk, hogy Klein Gábor kereskedő feljelentést tett Rosensohn Jenő és Takács Sándor ellen, hogy öt ravasz fondorlattal megkárosították. Megirtuk, hogy Takács a munkásbiztosító-pénztár díjnoka. Ma azt közlik velünk, hogy a munkáspénztári tisztviselő nem azonos az a Takácsossal, aki a csalást elkövette.

— **Táncoktatás.** Szathmáry Etelka tánc-tanítónő tisztelettel kéri az érdeklődőket, hogy akik egy újonnan kezdődő kisebb, vagy nagyobb külön kolonban részt ohajtanak venni, jelentkezzenek még e hét folyamán lakásán: Erzsébet k. körút 80. sz. a. a déli órákban. Megfelelő jelentkezés esetén a kurzus f. hó 24-én megkezdődik. 1031

— Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kerészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 6881

— **Négy napig várt a kávéházban** című műve nap megjelent cikkünkre vonatkozólag Ungár Mórnak ez ügyben teljesen beavatott bizalmasa a következő felvilágosításokat teszi közzé:

Ungár Mór nagy áldozatok árán rendezett be Lugoson egy modern, új kávéházat. A csodásan berendezett kávéház neki számlák szerinti kimutatások szerint több mint 80 000 koronájába került. A kávéház nagyon is jól ment, csak hogy megteremtője, Ungár Mór nem hagyhatta ott budapesti vállalatát és így kénytelen volt a kávéházat értékesíteni. Akadtak is barátai, akik mind arra bírták, hogy segítsen vele egy tönkrement budapesti kávést, Gaál Manó Úgyes embernek mondják — úgy vélekedett Ungár — boldoguljon Gaál és odaadja utoljára berendezett 10 000 korona áruval megteleített kávéházát félévi kifizetett házbérel 6000 koronáért, mert Gaál Manó kávésnak nem volt több pénze és amint utóbb kiderült, az sem volt az övé, mert azt a kis összeget is kauciókkal szerezte be főpincérektől. Gaál azonban nem értette a kávéház vezetését, mindenkivel összevesselt, hatóságokkal és magánosokkal, odáig jutott, hogy már házbérel sem tudott fizetni. Gaál feljött Budapestre, sirt Ungárnak, hogy a kávéházat el kell adnia. Ungár beleegyezett és eladták Lugoson Csontos Gyulának 32000 koronáért. Eanél a tranzakciónál Ungár 40 000 koronát vesztett és nehogy Gaál elvegye 6000 koronáját, elhatározta, hogy az összes hitelezőket kifizeti és Gaálnak is visszaadja az általa hozott 6000 koronát. Ez meg is történt, Sebestyén Lipót dr. lugosi ügyvéd Gaál ügyvédje maga nyugtatja az összeg felvételét. Gaál azonban a zavarásban halászni látta alkalmasnak az időt és ebben támogetta Gross budapesti pincérelhelyező. Együtt felmeatek a Nap szerkesztőségébe és megtévesztették a szerkesztőt, aki ma már azonban retifikálta cikkét. Ungár Gaál ellen zsarolás és rágalnázás miatt megtette a bünyenyítő feljelentést. Még csak annyit: Gaál Manó utódja Csontos Gyula, ki Lugoson a Bristol átvette, a kávéházat Gaál után néhány napra bezáratta, aztán újból megnyitotta és a legszebb sikerekkel dolgozik benne.

— **Leltár után, tulzsuftolt raktár miatt női kézi bőr, selyem és bársony táskák, szivar, cigaretta vizit és apró pénz tárcák utazó bőröndök és mindennemű bőrárúk mélyen leszállított árban lesznek eladva Hegedűs Gyula kereskedésében, Arad, Andrassy-tér 15. 988**

— **Olcsó üzleti könyvek** Ingusz J. és Fia Weitzer János utcában egyesített könyv- és papírkereskedésében. Telefon 517. 6071

— **Egész könyvtárakat és hanglevyeket vesz Kerpel Izsó** könyvkereskedése. 4871

— **60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hanglevyvet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871**

MULATSÁGOK

Estély a Lloydban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

A farsangnak már vége, de úgy látszik az aradi közönség fáradhatatlan. A szezon elejétől kezdve végig mindegyik mulatság fánnyesen sikerült s most farsang utolján, a Lloyd díszes termei újra megteltek a bálózókkal, akik úgy látszik a szó teljes értelmében fáradhatatlanok. Siker dolgában pedig ez a farsangvárosi mulatság vetekedett bármelyik elődjével, haugulat, kedély dolgában mögötte hagyva az előző bálakat.

Fél kilenc óratör kezdődött meg a koncert. Addigra a nagy díszterem szufolásig megtelt előkelő közönséggel. Sárkány Ferenc d bejelentette, hogy először Berger Károly h gedümvész lép fel, Unger tanár kiváló zenei ványa, ki jelenleg városi ösztöndíjjal a vilá hírv Szevik tanárnál tanul. Berger feszült gyelem közepette játszotta el érnst fia koncertjét. Csodálatos esőndben hallgatta v gíg a nagy publikum a művészi játékot, mely nek végével valószínűs tapsorkán tört ki. Berger magával ragadta a közönséget; habár mé nem kiforrott művész, briliáns technikáj konzsenziális előadásmódora bámulatba ejte mindenkit.

Goldzieher Albertné kedvesen, közvetlenül adott elő négy kis költeményt. Különösen a Rohitson című költemény előadásával ért a nagy hatást, de szívesen és sokat tapsolt közönség a többieknek is. Utána ismét Berger Károly lépett a pódiumra. Folyton fokozód hatás mellett adta elő Ernst Hongrois című művét, majd a szüneti nem akaró tapra Elgá capricciosóját.

D. Messer Károlyné énekszámait következtek ezután. A közönség tapsaira két ráadás is kellett, hogy adjon, sőt a Hóphely című dal utolsó strófáját is meg kellett ismételnie. Tudása feldálemelkedik a megszokott műkedvelői nivon, előadásmódora közvetlen, a siker így nem maradhatott el. Énekszámait szongorá Goldzieher Albert dr. kísérte a kellő díszkrétséggel.

A műsor utolsó száma ismét Berger Károly hegedűjátéka volt. Mendelssohn hegedűhangversenyét adta elő bámulatba ejtve még azokat is, akik művészetét eddig is jól ismerték. Különösen a harmadik tétel volt az amelynél ragyogtatta tehetségét. Az elismerésből bőven kijutott úgy neki, mint kiváló mestereknek, Unger Mórnak, aki kiváló tehetség tanítványát és alkalommal szongorán kísérte. Hangversenyt Sugár Károly titkár és Sárkány Ferenc dr. ügyvéd rendezték kiváló gondnal és nagy ambícióval.

Hangverseny után teraszalokhoz ült a közönség, a Lloyd óriási helyisége ugyiszlóvá szüknek bizonyult a nagy társaság számára. A hangulat ellenben olyan közvetlen volt mint valami családi estélyen. Vacsora után tánc következett, mely egész reggelig tartott.

A fényes sikerű estélyen megjelent hölgyek névsorát a következőképp állította össze rendezőség:

Urasszonyok: özv. Bing Edéné, Blá Irma, Blán Lipótné, Bőhm Gézáné, Basó Simonné, Braun N. né, Braun Gusztávné, Deutsch Andorné, dr. Deutsch Izsóné, Éle Arminné, dr. Éles Gézáné, Fuchs Ignácúé, Fodor Gyuláné, Freud Fülöpné, Fráukl S. Józsefné, dr. Groszman Alfrédné, dr. Groszman Emilné, dr. Goldzieher Albertné, Glück Dávidné, Halász Jenőné, dr. Jellinek Henrikné, Jellinek Józsefné, Kemény Manóné, Kornis Ödönné, Kürt Józsefné, Kádár Józsefné, Leopold Zsigmondné, Löwy Mórné, Leipnikker Salamonné, Montág Manóné, Mairovitz Emilné, dr. Messer Károlyné, Meer Mórné, dr. Mandl Vilmosné, Polgár Sándorné, Ráskai Miksáné, dr. Smetán Lászlóné, dr. Székely Károlyné, dr. Seidner Feigyessné, Seidner Dávidné, Seidner Sándorné, Schwarz Hermanné, Szendrey Mihályné, Somogyi Józsefné, Sági Henrikné, dr. Salgó Miksáné, dr. Scheiner Albertné (Báziás), dr. Schreiber Vilmosné, dr. Tolnai Jánosné, Tenner Józsefné, dr. Vágvölgyi Lajosné, Vörös Henrikné, dr. Vajd

Isztváné, kongotzi Vajda Zsigmondné és Wallisch Ármiré.

Urleányok: Böhm Márta, Deutsch Ella (Szatmár), Freund Irma, Glöck Ilonka, Klein Ella, Künstler Irén, Löwy Irénke, Leipniker Elsa, Roth Gizi, Steinhardt Ersi és Margit, Vörös Magda, Vajda Olga és Mariette.

(=) **Kaszinó-bál Honctón.** A honctói kaszinó Boros Béni emlékmű alapja javára e hó 17-én rendezett kabaréval egybekötött táncmulatsága várakozáson felül sikerült. Helybeliek és különösen vidékiek szép számban jelentek meg. (A tiszta eredmény 350 koronát tesz ki és tekintve a célt, Boros Béni tisztelőitől még folyton folyvást érkeznek be az adományok, a honctói kaszinó címére.) A kabaré-előadáson szereplők annyira feltalálták magukat, hogy a viszonyokat nem ismerők, szép számban jelen volt vendégek hivatásos művészeket vélték hallani. Az első számot dr. Szabó Jenő orvos adta elő. Hatásosan szavalta Kiss József költeményét a „Jehovát”, amellyel a jelenlevőket elragadtatta. A második számot a komikus Klaffer Marcel kacagató előadása képezte. A házalót oly művészi előadással játszotta, hogy a közönség szünni nem akaró tapsal honorálta játékát. Zborovszky Pál az acev. főmérnöke volt szíves az est sikerének emelésére „Hajnal uram” című melodramát előadni oly művészi tökélyvel, a milyent csak professzionátus művészek produkálnak. A közönség lelkes óvációjában részesítette. Végül egy dialóg következett „A vallomás” című, melyet Balázs Kató urleány és Vas Pál adták rendkívüli sikerrel. Kató kisasszony Nagynő szerepében oly kitűnően alakított játéka mindvégig oly kellemes volt, hogy a jelenlevőket elragadtatta. Volt is része nagy tapsviharban. A zenekísérést Rózsa Imréné urnő vállalta. Az előadást kedélyes táncmulatság követte.

Az estélyen megjelentek: **Urasszonyok:** Boros Béni, Borsos Béláné, Öry Béláné, Öry Sándorné, Rózsa Imréné, Baczó Frigyesné, Weiszberger Mórné, Zborovszky Pálné, Weiszberger Lipótné, Róth Lipótné, Mózer Ernőné, Benő Dezsőné, Fried Lajosné, Pless Mórné, Weiszberger Emilia.

Urleányok: Boros Emma, Borsos Annuska, Balázs Kató, Visontai Irénke, Visontai Margitka, Pless Rózi.

Felülfizettek: Zborovszky Pál, Rózsa Imre 20—20 kor, Holländer Ignác, Bleier Ármiré, Boros Béni dr. Darányi János, özv. Boros Béni, Öry Sándor 10—10 kor, Eisleitner Híró, Öry Ferenc, Árkossy Aurél 7—7 kor, Knéffel Lajos, Sipos Sándor, Szathmáry Béla, Németh Zeiga, Vincze Endre, Dénes Jakab dr., Heinrich Gyula, Borsos Géza, Borsos Béla dr., Weiszberger Mór 5—5 kor., Albescu Virgíli, Drucker Simon, Wolf Béla, Dályay János, Dorka Sebő, Reicher László, Pál Mihály 3—3 kor., Egri Márton, Ullmann József, Mózer Ernő, Havas Jakab, Fried Lajos, Vas Sándor, Weiszberger Lipót, Nagy Elemér, Vas Pál, Stergl Simon 2—2 kor., Gogolák Antal, Benkő Béla 1—1 korona.

(=) **A gyoroki önkéntes tűzoltó egyesület** vasárnap este igen sikerült bálát rendezett. A rendezőség agilis előmunkálatai már eleve biztosították az estély sikerét. A bál sikere kiváltóképp Hoffman Károly főparancsnok derekas fáradozásának az eredménye. A bál tiszta jövedelme jóval felülmúlja a 300 koronát.

Nagy haszonnal jár

ha a Scott-féle Emulsió-t a gyermekszobától sohasem hagyjuk kifogni. A gyermekek e tejszerű készítményt olyannyira szívesen veszik, hogy maguktól kéri a Scott-féle Emulsió-t, mely kitűnő szer köhögési inger leküzdésére és sokszor kipróbált biztos védelmet nyújt a kicsinyek gyakori megfűlése ellen.

Bevásárlásnál kifejezetten

Scott-féle Emulsió-t

kérjünk. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia ugy a jószág, mint hatás tekintetében.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Minden gyógyszárban kapható.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

= **Vasuti tarifareform és az aradi kereskedelem.** Megittuk, hogy az aradi Kereskedelmi és Iparkamara abtől a tapasztalásból kiindulva, hogy a vasuti díjszabási és szállítási ügyekben a kereskedelmi és ipari vállalatok körében a legnagyobb tájékozatlanság uralkodik, Hady Antal Acev. főellenőr vezetése mellett vasuti tarifatanfolyamot fog rendezni. Mielőtt azonban a tantályam megkezdődne, Hady főellenőr, tekintettel a vasuti tarifareformnak folyó évi március hó 1-én való életbelépésére, a Kamara felhívására február 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a kamarai székhez disztermében előadást fog tartani arról, mennyiben érintik az új tarifák az aradi kereskedelmet és ipart. Az előadáson a Kamara elnöksége érdeklődőket szívesen lát.

= **Származási bizonyítványok Törökországba.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy az olasz árukra kivetett felemelt vámok életbeléptetése óta több ízben nehézségek merültek fel a törökországi vámhivatalokkal oly nem olasz származású áruk elvámolásánál, amelyek külső alakjukban hasonlóak bizonyos olasz cikkekhez, (mint például Gorgon-sola szjt, mortadella sajt, szalámi, macaroni stb.) Ezért a törökországi legfőbb vámhatóság rendelkezése folytán ezentúl az oly áruk, amelyek olasz gyártmányok utánzatai, csak abban az esetben bocsáttathatók be minden akadály nélkül, ha gyártásuk helyére részve illetékes hatóságok részéről kiállított származási bizonylattal vannak ellátva, a melyben kifejezetten feleltendő az a körülmény, hogy a gyárban állított elő és utánzata egy hasonló elnevezésű olasz gyártmányok.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 19

Készáru.

Kínálat, korlátolt, vevőszedv gyenge, 5 ezer mm 5 fillérrrel olcsóbb.

Határidő.

	Déli számlát	2 órai számlát
Buza 1912. áprilisi	11.70—11.81	11.70—11.80
Buza 1912. májusra	11.71—11.72	11.70—11.71
Buza 1912. októberre	11.74—11.05	11.04—11.05
Kozs 1912. áprilisi	10.80—10.6	10.59—10.60
Kozs 1912. októberre	9.29—9.30	9.29—9.29
Pangori 1912. májusra	8.95—8.86	8.85—8.86
Zab 1912. áprilisi	10.31—10.32	10.29—10.30
Zab 1912. októberi	8.60—8.61	8.60—8.61

12 órakor 50 fillérről számítva

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kedd, 1912. február hó 20-án

Délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárakkal:

Peleskei nótárius.

Eredeti cnekes bohózat 3 szakaszban.

Este 8 órakor rendez helyárakkal:

A) bérlet

A) bérlet.

Dr. Bedő Árpádné és Bejczy György felleptével:

Troubadour.

Opera 4 felvonásban. Irta: Cammarano [Salvator. Zenéjét szerzette: Verdi József. Olaszból fordította: Nádasdy L.

SZEMÉLYEK:

Luna gróf	Ladislav J.	Manrico	Bejczy Gy.
Leonora	Dr. Bedőné.	Ruiz	Vass Jenő.
Inez	Györgyösi B.	Azucena	H. Fekete A.

Kezdete este 8 órakor.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma kedden, 1912. február 20-án:

1. A telefon ellenségei. Humoros. — 2. A hű amerikai. Dráma. — 3. A hajtórótt. Dráma. — 4. Női sport. Látványos. — 5. Két veszekedő között a harmadik nevet. Humoros. — 6. A természet télen. Természet után. — 7. A fejedelemsőcskja. Dráma.

Előadások d. u. 1/6 órától kezdve este 11 óráig. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. — Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma kedden, 1912. február 20-án:

1. A rossznyelvű nő. Vigjáték. — 2. Komédiász-vér. Szenzációs artista dráma. Sláger kép. — 3. A hátrontentini. Kacagató.

Az előadások kezdete délután 4 órától folytatólagosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Hölgyek kéretnek a nézőtériem kalap nélkül megjelenni. — Müsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatar. — Buffet.

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYILTTÉR.*

Kedves Szabóné, mit tegyek?

— A gyerek köhög és egészen rekedt, a nyaka vöröses és en nagyon felek De hát most, késő este mégsem küldhetek orvosért. — Akkor adjon a gyermeknek egyelőre hat sződeni ásványpasztillát melegtejben. De valódi Fáy-féle, s egy óra múlva megint hatot. Ez már elegendő lesz és biztosan használ. Vevyen holnap egy egész dobozzal, az ára csak 1 korona 25 fillér, a gyógyszerháztan vagy drogériában megkapja. Fáy valódi sződenijének mindig kellene a házában lenni. Utánzatot utasítson vissza.

Legujabb divatu
estélyi és alkalmi **cipők**

Valódi amerikai ut-
cai, vadász, sár és

hó cipők.

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPOK.

Egységárban.

1216

K 16.50 és K 20.50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad—Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

KÁVÉ
nyersen vagy frissen pörköelve.
TEA
legfinomabb fajokból keverve
RUM

eredeti és saját töltésű üvegekben
kapható az

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEABEHÓZATALNÁL

Arad, Andrásy-tér 20. sz. a. kapható.
Telefon 609. szám.

DREHER ANTAL SERFŐZDEI R. T.
legkitünőbb és legizletesebb idénysőre a malátadus

SZENT JÁNOS-SÖR

folyó hó 26-ától kezdve Aradon kizárólag a
„Vadászkürt“ és a „Központi Szálloda“ ét-
termében valamint a helybeli főraktárunkban lesz
kimérve. 374

Vidéki rendelések aradi főraktárunkhoz:

ÉLES ÁRMIN
csemege- és fűszerkereskedőhöz intézendők.

Figyelje meg! Állandó étkezésnél a

„Dózsakenyér“

5859

mily jó hatással van a gyomorra és az emésztésre.

**NE FOGADJON EL
MÁ-Á-ÁST!**

CSAK ÓRIÁS
**FEDÁK-
CIPÓKRÉM**
30 FILLÉRÉRT.

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treuille,
Arnoldson Sigríd,
Medgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petráss Sári,
Fedák Sári,
Berky Lilli stb.

mind, mind az egész ország hölgyközön-
sége csakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett

Havasi gyopár krém
használ.

Nagy tégely. 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
Mosdóvíz . . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár: 5093

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Aradon kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Sztanity György

építési vállalkozó és kövezőmester
ARAD, Kelemen-tér 6. szám.

Elvállal és készít mindennemű

kövezési, utépitési, csatornázási

és ezekkel kapcsolatos munkákat bárhol, a legolcsóbb áron, a leg-
előnyösebb feltételek mellett.

Költségvetések díjtalanok.

Braun N. Antal

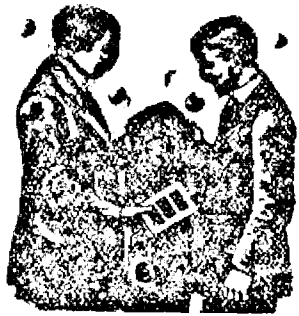
jánlja a n. é. építető közön-
égnék dusan felszerelt

festékraktárát,

továbbá építőanyagokat, u. m : cement, mész, vako-
lati köport, fedőcserép, stucatur-nádfonat, beton-
csövek, cementburkolati lapok stb. stb. legolcsóbb áron.

Gipsz saját körösbányai gipszgyárából.

Arad, Boros Béni-tér 7. (Telefon 387.)

Brünnszövetek

urt ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron
kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6791

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők
egyesületének szállítja. Ha direkt a gyárból
veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt
takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek
mindenfélé áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta választék megtekinté-
sére bérmentve küldeték. **22**

4346—1911. sz.

Világos község előjárói.

2259—1912.

Árlejtési hirdetmény.

Világos községben a „Pareu“ nevű patakon át egy építendő
hid törvényhatóságilag engedélyeztetvén, az ezzel járó összes
munkálatokra nézve **f. évi március hó 6-án d. e. 9 órakor** a
községi tanácsteremben zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött
nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Kikiáltási ár 2870 kor. 71 fillér, melynek 5% az árlej-
tés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapir-
ban a község pénztárába leteendő és az írásbeli ajánlatoknál
az erről szóló nyugta csatolandó.

Az árlejtési feltételek, valamint a terv és költségvetés
a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Világos, 1912. február 16.

Stéger Vendel,

Jegyző.

Huj Demeter,

bíró.

1023

**A Radnai-ut végén, a vámházig
és azon túl elterülő**

**ca 6000 □-öl
terület eladó.**

Értekezhetni lehet

1001

Goldschmidt Sándornál, Arad.

Nyomtatványok

izléses és csinos kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a m.
kir. belügyminiszternek 152599/III-
c.—1911. szám alatt kelt leirata
szerint a magántelkek kerítésétől
a külrárosban készülő esővizet le-
vezető főcsatornáig terjedő magán-
csatlakozásoknak készítése az alap-
szerződésben megállapított egység-
árak mellett Kotsis Lajosnak kizá-
rólagos joga és kötelessége.

Ezen csatorna részek tehát más-
vállalkozó kizárásával csakis Kotsis
Lajos által készíthetők. Miért is a
vállalkozó általunk felhivatott, hogy
ezen csatlakozásokat a munka elő-
rehaladásához képest elkészítse
kötelessége lévén háztulajdonoso-
kat megkérdezni aziránt, hogy a
házi csatornát telküknek melyik
részén kívánják az utcára torkol-
tatni. A magán csatlakozások költ-
ségait a város előlegezni és a csat-
ornaköltség hozzájárulással együtt
fogja a háztulajdonosoktól követe-
lésbe venni.

Arad, 1912. február 3.

A városi tanács.

Figyelmeztetés!

**ORTHODOX IZR. HITSORSO-
SAINK SZIVES FIGYELMÉBE!**

Értesítjük az összes érdekelteket,
hogy a hitközség tagjai részére az
orthodox macs, rabbink ellenőrzése
mellett, egyedül **Kremer Gyula**
megbízott felügyelőnk útján csak az
Óvár-utcai raktárból lesz árusítva.
Minden más orthodoxnak hirdett
pászka rituális előállításáért nem
szavatolunk s mint idegen helyről
behozott után bérlőnknek kilon-
ként külön 20 fillér kárpótlási díj
is fizetendő. 1028

**Aut. Orth. Izraelita Hit-
község Előjárósága.**

Első emeleti lakás

az

**Andrássy-téren
banknak, vagy
más intézetnek
kiadó.**

3ővebet a kiadóban.

429—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város rendőrkapi-
ányi hivatala által közhirre tété-
ik, hogy a selyem tenyésztés vé-
telme és selyemgubók beváltására
vonatkozó hirdetmények az érdekel-
ek által a városházán a hirdetési
ablán megtekinthetők.

Tenyésztés végett és eperfa
semetéért jelentkezni Lapuska
Demeter Ségá Pécskai-ut 6. szám
útlatti lakosnál lehet.

Arad, 1912. évi február hó 8-án.

Sarlot,
főkapitány.

Mesés szép lesz az a hölgy
aki a **HAJÓS-féle Ibolya Cremet**
használja. Az arcobort vakító fehérre vará-
zsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot
egy csapásra. 841

Ára egy tégelynek I kor., Ibolya hálgypor I kor. 20 fill. Ibolya szappa 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó
köhögés és rekedtség elleni szer a
Tussinál cukorka, ára egy nagy do-
boznak 60 fillér és a **Tussinál thea**
á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél
fogva bárki legszivesebben veszi be.

Ezen rovatban minden azo egy-
szeri bejelentésnek ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József u. 23.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések postai utalványon küldendők — a szelvény a szöveg előf — vagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés néma mindenkor kétszeri
Lévelel megkeresésenként, (a jelzős leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számított. Minden szó 4 fillér, vastag-
gabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal
hivatala díjlanul megszerkesztő. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokban,

helyeket valamely jelige alatt kér-
denek a kiadóhivatalba, ne tessék
eredeti okiratokat mellékelni, mert
erőttük semmiféle felelősséget nem
vállalunk. Azokat az ajánlatokat,
helyeket az apróhirdetés megje-
lésétől számított 4 héten belül
almsztjtjuk el nem vissz, a kiadóhi-
vatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Látja,

Szerencsétlen, most Maga jöhetett
volna ki velem, megnézni a cseled-
ségem mulatságát!!! Tudom . . . .
1037

Rákóczi-utca.

Szívesen venném fényképét. Er-
dész 29. 1008

L. 33.

e hét végén bejövök, epedve várom,
hogy lássam és édes hangját hall-
jam. Könyörgöm váltsa be ígérését,
ott kézsókkal. 1030

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és
Weisz kézfinomítója. III-711

KIADÓ LAKÁS.

Ha kiadó lakása van,
Hirdesse e rovatban.

Első emeleti

lakás az Andrassy-téren banknak,
vagy más intézetnek május hó
1-ére kiadó. Bővebbet a kiadóban.

2 szobás

ujjonnan festett utcai lakás Mo-
sóczy-telepen, Frankl Gézánál, má-
jus 1-ére kiadó. 641

Deák Ferenc-utca 42. sz.

házban egy II. emeleti három szo-
bás utcai lakás 1912. május 1-re
kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél.
1006

Két szobás

utcai lakás minden hozzátartozóval
május hó 1-ére kiadó. Bővebbet
Forray-utca 2. Stern Cecilia cégnél.
1038

Ferenc-tér

és Karolina-utca sarkán 3, esetleg
5 szoba, előszoba, fürdőszoba gáz-
világítással május 1-től kiadó.
Ugyanott üzlethelyiség is kiadó. 1038

Kiadó, új házban

két utcai szoba mellékhelyiséggel
azonnal vagy május 1-re. Torók
Gábor utca 11. 1040

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és
Weisz biztos szereivel érhető el.
III-711

ALKALMAZÁST KERES.

Nincs állása?

Álláshoz jut,

ha az Aradi Közlöny-ben hirdet.

Goblén és szmirnázónő

ajánlkozik házhoz. Cim a kiadóban.
968

Raktárnok,

utazó, felügyelői, vagy más hasonló
bizalmi állást keres helybeli szak-
képzett kereskedő. Megkereséseket
„Szorgalmas” jeligére a kiadóhi-
vatalba. Protégálót díjazok. 1012

Varrónő

házakhoz ajánlkozik Weitzer Já-
nos-utca 17. sz. I. em. 21. 1015

Pankotán

nagy családi ház, beültetett szőlős-
kerttel szabad kézből eladó. Bőveb-
bet özv. Benedictynénél. 1011

Könyvelni

tudó fiatalember esteli mellékfog-
lalkozást keres. Cim a kiadóhiva-
talan. 999

ALKALMAZÁST NYER.

Ha alkalmazottat keres,

Az eredmény sikeres,

ha az Aradi Közlöny-ben hirdet.

Nevelőnő

kerestetik Aradra két elemi iskolai
gyermek önálló tanítására. Aki
zongorát és franciát is oktat,
előnyben részesül. Cim a kiadó-
hivatalban.

Hímzőnő és ügynökök

felvétetnek a Singer Co. varrógép
részvénytársaságnál Arad, József
főherceg ut 9. sz. a. — Magyar,
német és román nyelv tudása meg-
kívántatik. 970

Kereskedelmi gyakorlatlaltal

biró gép- és gyorsírásban jártas
leány helybeli nagy vállalatnál
március 1-re állást nyer. Aján-
latok „Pontos” jelige alatt a lap
kiadóhivatalába kéretnek.

Irodista

vagy irodistanő gyakorlatlaltal mielőbb
felvétetik. Ajánlatok „Török”
jelige alatt e lep kiadóhivatalába
kéretnek. 1035

Keresek március 1-re

egy kereskedő segédet rőfös, rövid
és divatáru szakmabelit. komoly
erőre reflektálok, aki önálló eladó.
Román, magyar és német nyelv
megkivántatik. Schléé Mór, Boros-
jenő. 1024

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ha venni, vagy eladni akar

eredményt úgy ér el hamar,

ha az Aradi Közlöny-ben hirdet.

Tökmag

és tökmagolaj kisebb-nagyobb
mennyiségben kapható Bontros La-
jos olaj-malomtulajdonosnál Nagy-
szalonta. 471

Arad legrégibb kerékpár-,

varrógépraktára és javító műhelye.
Alapított 1891. Hammer Vilmos,
villanyműszerész Arad, Szabadság-
tér 7. szám. Egyedüli képviselő a
világhírű Pfaff varrógépekből, He-
likal, Premier, Puch és Viktorla
kerékpárokból. Telefon 96. 481

Vanília

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen
pótol egy rud legfinomabb vani-
liát, alkalmazása azonban sokkal
egyszerűbb és sokkal kiadóbb.
Sütő-por Baking Powder, finom
tészták készítésén z. Németország-
ban, Angliában és Franciaország-
ban nem élesztőt, hanem Baking
Powdert használnak. Egy zacskó
ára 10 fillér. Földes Kelemen
gyógyszertára Arad. 1224

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és
Weisznál. III-711

Képheret mintákból

legnagyobb választék és legolcsób-
ban lesznek elkészítve, úgy zintén
mindennemű üvegezést olcsón és
pontosan eszközöl Fischer Mór, üveg,
és porcellán, lámpa-, díszműáru-
kereskedés Andrassy-tér 20. Me-
gyei és városi telefon 568.

Régi ezüst pénsek

eladók. Rákóczi-utca 4., ajtó 2. 1026

Tea törmelek

finom, zamatos legolcsóbban Voj-
tek és Weisznál. III-711

Üzleti könyvek

és irodaszerek legjutányosabban
Pichler Sándornál Szabadság-tér
1. sz. kaphatók. 2551

Divatlevélpapírok

legújabb, legszebb kivitelben dobo-
zontként 8-, 6-, 4- és 2-
korona helyett 4-, 2- és 1 koro-
naért árusítottak, amíg a készlet
tart Ingusz I. és Fia könyv- és
papirkereskedésében, Weitzer-utca.
Telefon 517. Helybeli képeslapok
darabja 4 és 2 fillér. Kepes mű-
vészkartyák leszállított árban. 555

Kredencia

kihúzó ebédlőasztal, egy fás- és egy
szénkályha olcsón eladó. Magyar-
utca 22. 947

4 elsőrendű

muraközi anyakancza azonnal eladó.
Megtékinthető a kisszentmiklósi
gőzmalomban. 1027

Egy használt

fűszeres bolt-berendezés egy ajtóra
és egy kisebb kirakatra való vas-
redőny megvételre kerestetik. Cim.
Csáki József asztalos, Békéscsaba,
butorgyár. 1032

Kevésbé használt

John-féle mosógép csavaróval ol-
csón eladó Chorin Áron-utca 1. sz.
alatt. 1029

Allig használt

hálószobabutor negyedárban elta-
zás miatt sürgősen eladó. Urbán
Iván-utca 26. 1025

Mindennemű

használt vas, pénz- és okmány szak-
ények megvételre kerestetnek. —
Értekezni lehet Rubinstein Mór
szállítónál, Minorita-palota. 1039

Az Első aradi 112000 kötetből

álló kölcsönkönyvtár számos ujdön-
ságot magyar, német, francia és
angol nyelvben tartalmaz. Minden
folyóirat, divatlap, Tolnai világ-
l pja összes kedvezménytel min-
dig raktáron. Krausz Paulin könyv-
és papirkereskedésében, színház-
épület. Telefon 511. 4481

KÜLÖNFÉLE.

Izléses szép ruhák

készülnek jutányos árban Szöllösi
Jankánál, József főherceg-ut 1.
1009

Ügyes kárpitos

ajánlkozik e szakmába bármily
kárpitos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, úgy saját műhelyé-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelemlés
nélkül. Stáhl M., Thököly tér 7. sz.
2287

Épület és díszmű bádoga

munkákat legjutányosabban készít
egy helyben, mint vidéken Diamant
lenő Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán
(Polgári iskolával szemben.) 5581

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készít-
hetjük pár perc alatt a Földes-
féle rumessentiából. Köztudomásu
dolog, hogy a legelők löbb uri-
házaknál ezt a rumot használják,
mert teljesen egyenértékű az im-
portált rumokkal. Egy literre való
adag 30 fillér. Finom francia és
német gyártmányu likőressentiák,
melyekkel a legfinomabb, párat-
lan zamatu és színű likörök á lit-
hatók elő, üvegenként 50 fillér és
1 korona. Földes Kelemen gyógy-
szertára Arad. 1224

Ha nem jöl ezik

a hizója, adjon neki Vojtek és
Weisz hírneves állat tápporából.
III-711

Varga Kálmán

női divatterme, Aczél Péter-utca 2.

Párisi és londoni szövetség-
ujdonságai megérkeztek.
A hölgyközönség szives
figyelmébe ajánlom. 991 ■■

Csillárok,
Villamos felszerelési
legelőcsőben
Diamant-nál!

Aczél Péter-utca 2. (A Magyar)

2660—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

A szin- és bérház környéken közlekedők életbiztonsága és testi épségének megóvása érdekében az Aczél Péter-utcában a teherszállító járművekkel való közlekedést be-tiltom és elrendelem, hogy a Szabadság-térről az Andrassy-terre, vagy ellenkező irányban közlekedő összes teherszállító járművek a Vörösmarty-utcában kötelesek haladni.

Kivételt képeznek azon járművek melyek a Aczél Péter-utcában való lerakásra szállítanak, vagy onnan el visznek terhet.

Elrendelem továbbá, hogy a szin és bérház mind a négy oldala mellett levő utakon, illetve utcákban a teherszállító járművek akár teherrel megrakva, akár üresen vannak lépésben kötelesek haladni.

Akik ezen rendelet ellen vétnek, a fennálló törvények értelmében büntetetté válnak.

Ezen intézkedésem a főúti közlekedés szabályozása tárgyában 27227—1911. sz. alatt kiadott rendeletemet, valamint azon fennálló rendelkezést, mely szerint a Forray-utcában minden jármű lépésben köteles haladni, nem érinti.

Arad, 1912. évi február hó 8-án.

Sarlot.
főkapitány.

Aradi Nyomda
Részvénytársaság
készít
névjegyet
elefántesontpapíron
nyomva
divatos kivitelben.

Apró hirdetések

folytatása

OKTATÁS.

Ha hull a baja,

használgon magyar haj-perolint
Vojtek és Weisztól. III-711

Gyakorló és vitagyorsírási tanfolyam.

Március hó 1-én gyakorló és vitagyorsírási esti tanfolyam veszi kezdetét. Azok részére, akik gyorsírási tudásukat tökélesíteni akarják. Mérsékelt tandíjak. Ziffer Sándor Józsefőhöz cég-ut 7. I em. 4904

Ha megfázott
ne orvosságot, de egy csésze
Vojtek és Weisz íéle teát igyék.
III-711

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos,
ugyanott 2 butorosított utcai szoba
Luther Márton-utca 1. sz. a., eset-
leg azonnal is átvehető. 5182

Üzlethelyiség

május hó 1-étől kiadó. Bővebbet
Karácsonyi Márton uri szabónál,
Weitzer János-utca 8. 765

Összes jogokkal bíró

50 év óta fennálló szatócsüzlet
családi okokból eladó. Cim a kiadó-
hivatalban. 914

Körülállni italméréssel

vegyes üzlet forgalmas helyen,
házzal együtt más vállalat miatt
azonnal eladó. Cim a kiadóhiva-
talan. 983

Eladó korema

és szatócsüzlet összes jogokkal és
házzal együtt. Cim a kiadóhiva-
talan. 981

Régóta fennálló

vendéglő és kávéház Aradon jogok-
kal felruházva, mely biztos exis-
tenciát nyújt, más vállalkozás miatt
eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1005

Egy jóforgalmu

trafik. tőzsde, papirkereskedéssel
egybekötve a Szabadság-ter sar-
kán azonnal eladó. Hunyadi-utca
1. szám. 851

INGATLAN.

Adásvételi iroda.

Aki házat venni vagy eladni akar,
földbirtokot bérelni, kiadni, venni
vagy eladni akar, az forduljon
bizalommal Tyityán Testvérek ügy-
nökségi irodájához Aulich Lajos-
utca 2. sz. Ugyanott ügynökök
felvétetnek. 491

Mihály-utca 9. sz. ház

600 □ öltelékkel, nagy szőlőskert
tel. eladó. 867

Török Gábor-utca 5/a

számu ház eladó. 949

Ház.

Ujmikelaka Baross-u. 4., 3 szobá-
ból álló magánlakás, egy szoba,
konyha külön pincével, szép kert-
tel azonnal eladó. Hivatalnokok és
vasutasok részére kedvező kölcsön-
nel terhelve. 967

Eladó sarok ház,

jó forgalmu üzlethelyiséggel, korcs-
mának is alkalmas, több évig adó-
mentes, villamosvilágítással. Érte-
kezhetni, Borona és György-utca
sarok 69. sz. 958

Kürtös (Kurtica) községben

(Aradm.) egy ház, ahol 12 évig
vegyes kereskedés volt 3 szobás
lakással és melléképítményekkel
bérbeadandó, esetleg eladó. Bő-
vebb felvilágosítást a tulajdonos-
nál: Iszpravnik Liviusz. 1017

Ház,

mely egy 3 szobás és két 1 szobás
lakásból áll, nagy kerttel eladó
Demeter-utca 102/a. 1034

Vidéki

ingatlan, melyben éveken át vegyes-
kereskedés és italmérés volt, jutá-
nyos feltételek mellett eladó. Bőveb-
bet Ehrenfeld Ignác fűszernagy-
kereskedő Arad. 1036

FOGAK

és fogsorok, aranyhidak és koró-
nák ideálisan szépen, ragasza
kitűnően, készülnek

HALMOS

fogtechnikai műtermében Anztales
Sándor-utca 10. sz. sz. (Szabadság-
ter és Anztales Sándor-utca sarok,

Dr. Keppich

orvos ur házában, Telefon ss. 538.

Biztosítom,
hogy nem bánja meg

ha finom arany ékszeret,
brillians és gyémánt ék-
szert vagy pontosan járó
zsebórárt akar venni

alkalmi ajándékul

ha elmegy az olcsó be-
vásárlási helyre a Forray-
utca

ZINNER
VILMOS 8102

ékszerész és óráshoz
akkor

Biztosítom,
hogy nem bánja meg.

Ernyő, fűző, egyenes-
tartó és haskötő kü-
lönlegességek készítője

Varga D. Dani
Arad, Andrassy-t. 20
Telefon 808. szám.

ÚJ DROGERIA!

- Legjobb beszerzési forrása és dúsan felszerelt
- raktára az összes bel- és külföldi pipere-,
- illatszer, háztartási és betegápolási cikkeknek. ■

Angol, francia és német gyártmányu illatszerek:

London: Atkinson, Bayley és Crown Perfumery. — **Paris:** Cottan & Cie, Houbigan, Piver, Roger & Gallet, Cotty. **Hamburg:** G. Dralle. **Berlin:** G. Lohse. **Köln:** F. Mülhens. **Grac:** H. Kielhauser. **Prága:** F. Prochaska, stb. elsőrangú cégektől.

Arc krémek, arcvizek, arc-festékek, arctörölőpapír, puderek, pirosítók, fehérítők, folyékony puder. ■
Puderkönyvek puderező szarvasbőrök.

Angol, francia és magyar gyártmányu fogkefék. ■

Hajtók, csattok, fésűk, kefék nagy választékban.

Fog- és szájvizek, fog-crémek, fogpasták. ■

Hajvizek, hajfestékek, hajporok, brillantinok, hajkenőcsök, hajgöndörítők. ■

Kölni vizek, kölni sók, Fürdő-viz és szobaillatosítók.

Permetezők és illatfuvók.

Körömápolási kellékek,

ollók, reszelők, csiptetők stb. darabonként és tokban (etui). Körömpasták, porok és vizek.

Szivacsok (természetes és gummiból) szivacsstartók, mosdóruhák és keztyük. Puder, fogpor, fogkefe és szappantartók stb.

Valódi angol rumok! Valódi angol teák!

Magyar és francia cognacok. Lipueur és rumkivonat.

Kötszerek az összes sebészeti és szülészeti cikkek. ■
Gummi-áru. ■

Valódi hollandi cacao. Az összes tápszerek.

Fém-, padló-, cipő-tisztító és fényesítő pasták és viaszok. ■
Cipőruhák és kefék. ■

„ANGYAL” DROGERIA

TÖRÖK ANDOR ÉS TÁRSA

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 20. SZÁM.

A MEGYEHÁZZAL SZEMBEN.

231

TELEFONSZÁM 900.

OLCSÓBB LETTA PERZSA SZŐNYEG!

**Az óriási nagy készlet a szőnyeg-
központokban: Konstantinápoly, Tábris
és Stambulban, ugyszintén a rossz poli-
tikai és pénzvviszonyok a keleten az
árakat ugyannyira befolyásolták, hogy
a perzsa szőnyegek ára 25–30%-al
olcsóbb lett.**

**Ezen igazán kedvező alkalmat felhasználtam és bevá-
sárlásaimat már most eszközöltem és így módomban
áll régi, szép, válogatott árut olcsón ajánlani.**

**Ritka példányokat szereztem Samar-
kand, Beschir, Backschaisch, Anatol,
Sultán és Kirmán minőségekben és
azokat gyűjtőknek különösen ajánlom.**

**Lényegesen olcsóbban szerzi
be szőnyegeit, ha most veszi.**

DOMÁN SÁNDOR

szőnyegáruháza.